

Uredništvo: Ljubljana, Pucničjeva ulica 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24.

Uredništvo: Ljubljana, Pucničjeva ulica 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24.

Uredništvo: Ljubljana, Pucničjeva ulica 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24.

U-Boote versenken im Nordmeer acht Zerstörer und Geleitfahrzeuge

Fünf Schiffe mit 30.000 BRT torpediert — Weitere bolschewistische Durchbruchversuche östlich des Sereth in erbitterten Kämpfen vereitelt — 51 viermotorige Bomber bei Angriffen auf Mittel-frankreich abgeschossen

Aus dem Führerhauptquartier, 4. Mai. DNE. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Vor Sewastopol und am unteren Dnepr wurden örtliche Angriffe der Bolschewisten abgewiesen.

Östlich des Sereth setzte der Feind seine Angriffe mit starken Kräften fort. Alle Versuche der Bolschewisten, unsere Stellungen zu durchstoßen, wurden auch gestern in erbitterten Kämpfen und durch entschlossene Gegenangriffe vereitelt. 64 feindliche Panzer wurden hierbei vernichtet.

Deutsche und rumänische Kampf- und Schlachtfliegerverbände fügten den angreifenden Sowjets schwere Verluste zu. In wiederholten Einsätzen vernichteten sie 31 weitere feindliche Panzer, zahlreiche Geschütze und eine große Anzahl von Nachschubfahrzeugen.

Starke Kampffliegerschwärme bekämpften in der letzten Nacht feindliche Verkehrs- und Truppenzüge im Raum nordwestlich Jassy.

Das unter Führung von Oberstleutnant Nordmann stehende Jagdgeschwader Mölders meldet seinen 8000. Luftsieg.

Im Landekopf von Nettuno wurde ein

nach starker Artillerie- und Granatwerferbereinigung geführter feindlicher Angriff abgewiesen.

Unterseeboote griffen im Nordmeer einen nach England gehenden, von Zerstörern und Trägerflugzeugen stark gesicherten Geleitzug an. Sie versenkten acht Zerstörer und Geleitfahrzeuge und torpedierten fünf Schiffe mit 30.000 BRT. Zwei von diesen Schiffen sanken sofort. Das Sinken der übrigen Schiffe ist mit Sicherheit anzunehmen.

In diesen mehrfachen Operationen haben sich die Unterseeboote unter Führung der Oberleutnants zur See Lange und Herrie besonders ausgezeichnet.

Deutsche Schnellboote torpedierten in der Adria in der Nacht vom 2. zum 3. Mai ein feindliches Torpedoboot.

Bei der Abwehr britischer Bombenangriffe auf Mittelfrankreich wurden in der letzten Nacht 51 viermotorige feindliche Flugzeuge abgeschossen. Hauptmann Bergmann, Staffelführer in einem Nachtjagdgeschwader, vernichtete allein sechs viermotorige Bomber.

Einzelne britische Störflugzeuge warfen in der letzten Nacht Bomben im Raum von Mannheim.

Boji v južni Italiji

Berlin, 4. maja. Z južnoitalijanskega bojišča so v torku javili živahno nemško izvidniško in naskakovno delovanje. Sovražnik je vzhodno od Pennepiedimonta napadel nemške prednje straže, a je bil odbit in se je moral zopet umakniti. Enako je bilo tudi pri Cassinu in Velleluci.

Na nettunskem predmestju je nemški naskakovni oddelek presenetljivo vdrl v sovražnikove postojanke severno od ceste 82 in je privedel ujetnike. Pri Casale Vecchiju se je v strnjem ognju nemškega orožja z velikimi krvnimi izgubami izločilo močan sovražnikov protinapad. Nemški oddelek so privedli ujetnike s severne roba globeli Michele. V ponedeljek zgo. dan zjutraj je sovražnik večkrat in z močnimi silami napadel izpostavljene nemške postojanke na južnopozadnem delu severnega konca gozda Vallizelle Grandi. Po trdovratnih bojih mu je končno uspelo, da se je udril na zapadnem robu gozda, kendar so ga Nemci v torku zjutraj pri ponovnem potkusu, da bi z okolištvom zavzel njihovo oporišče v gozdu, krvavo odbili. Pri tem so vrgli nemški vojski s takojšnjim protinapadom nasprotnika na izhodnišče postojanke. Pojedine izvidniške čete sovražnika, ki so ponorile prodirale ob gozdu Rubbia, pri Borgu Podgora in Borgu Pieve so bile takoj zavrnjene. Na vzhodnem delu predmestja so Nemci z uspešnim naskakovnim podjetjem pogнали v zrak hišo, ki je bil sovražnik zgradil v oporišče. Njihove daljnostrelne baterije so z uničevalnim ognjem obstreljevale sovražnikovo materialna in oskrbovalna skladišča severno od Nettuna ter dosegle številne zadetke, ki so povzročili velike eksplozije in požare. Nadaljnje eksplozije in požari so sledili tudi napadu nemških bojnih letal.

Napadi udarniških oddelkov pred Nettunom

Berlin, 3. maja. Na nettunskem predmestju so nemški grenadirji v ponedeljek preprečili več sovražnikovih sunkov pri Campo di Carne in na področju Cisterne medtem ko je napad sovražnikovih oklopnikov pri Borgu Sabotinu propadel v ožju nemškega orožja. V severnem delu predmestja je uspelo padalskim lovcem, da so z naskokom zavzeli višino, za katero so se že več tednov bili hudi boji. Narednik Matk, ki je bil pri tem ranjen, je vodil svoje padalske lovce v presenetljiv naskok razbi sovražnikovo obrambo in navzile oporčenem odporu prodir v bunkerje. Po kratkem boju je bil nasprotnik vržen nazaj in višina zasedena. Več sovražnikovih protisunkov je ostalo brezuspešnih. Pri nekem krajevnem sunku je uspelo dvema sovražnikovima oklopnikom, da sta se na 100 metrov približala nemškim naprednejšim jarkom. Neki narednik iz Lothema je s streljenim ocnem prišel obe prepadki, da sta zapustili oklopnika, n zjel več bežičnih sovražnikovih vajkov.

V nekem drugem odseku se je skoraj redno vsak večer prikaževal severnoameriški oklopnik, ki je obkroževal nemške järke. V najhujšem sovražnikovem topniškem ognju se je neki desetin s svojo skupno prenil na 50 m do glavne bojne črte sovražnika in počakal na ameriški oklopnik. Ko je oklopnik pridrdnil iz neke kotanje da izvrši svoj vsakovredni napad ga je desetin uničil s sredstvi za boje v bližini.

Pri dnevnih akcijah udarniških oddelkov proti sovražnikovim oporiščem in bunkerjem se »Gollat« vedno znova dobro obnese. Neki poročnik je že 22krat z »Gollatom« uspešno napadel sovražnikove postojanke in pogl ved strojniški gnezd in zrak.

Nemške daljnostrelne baterije in topništvo, ki so že doslej prizadele sovražniku hude izgube, so nadaljevali obstreljevanje nasprotnikovih skladišč in baterijskih postojank. Opaženi so bili številni požari in eksplozije.

Letalstvo je izvedlo učinkovite nočne napade na sovražnikov okrbovalni promet na obalni cesti in na pristaniškem področju Anzija in Nettuna ter povzročilo ponovno hudo škodo na iztovarjalnih in razpršilo zbirališča čet in kolone vozil.

Z ostalega južnoitalijanskega bojišča javlja o obojestranskem delovanju topništva. Severno od Grecchia so nemški grenadirji odbili močnejši sunk. Nemški udarniški oddelek

je po uničenju več sovražnikovih stražarskih mest in porušenju nasprotnikovih telefonskih naprav pogl v zrak v oporišče pregrajeno hišo ter pet bunkerjev skupaj s posadkami. Nemško topništvo je prišlo z dobro merjenim ognjem k močlu številne baterije. Medtem ko je bil pri Castellortu sunk sovražnikovih udarniških oddelkov brezuspešen, so si priborili nemški grenadirji pri Terelli neko višino in iztrgali nasprotniku več bojnih postojank.

Opustošenje v Florenci

Milan, 4. maja. Z boleznim obžalovanjem ugotovljajo v italijanskih krogih porušenje gledališča Comunale v Florenci, ki je postalo žrtev zadnjega sovražnikovega strahovalnega napada. Gledališče je največje, šele pred par leti zgrajeno operno gledališče Italije, ki so ga prstevali med največja in najmodernejša v Evropi.

Angloameriški načrti za izžemanje Italije

Milan, 4. maja. Izjava Badoglijevega glasila »Corriere«, da Italija po vojni ne bo več potrebovala lastne industrije, označujejo v tujstvenih političnih krogih kot pomembno značilnost načrtov, ki jih nameravajo izvesti Anglo-Američani v Italiji. Anglija in Zedinjene države nameravajo v primeru zanju ugodnega izida vojne izločiti neprijetno konkurenco italijanske industrijske proizvodnje in spraviti italijanski narod v popolno gospodarsko odvisnost od severnoameriške in angleške industrije. Italija naj bi bila izključno tržišče velikih anglo-ameriških industrijskih koncernov. Italijanski narod si sedaj lahko sam ustvari sodbo o zločinskih načrtih nasprotnikov, ki hočejo gospodarsko in socialnopolitično popolnoma zasužnjiti prebivalstvo ter prodati Italijo židovsko-plutokratskim interesom.

Sovjetsko zastopstvo pri Badogliji

Rim, 4. maja. Rimska agencija »La Correspondenza« javlja, da šteje sovjetsko zastopstvo pri Badogliji že 60 članov. Med njimi je 6 žensk. Sedež sovjetskega veleposlaništva je v Neaplju.

Slovaška odklanja Beneševo izdajalsko politiko

Bratislava, 4. maja. Slovaška vlada je na svoji včerajšnji seji zavzela stališče glede na Benešovo pogodbo z Moskvo. Uradno poročilo o seji pravi:

Ako se sklepajo pogodbe s predstavniki boljševizma, izjavlja slovaška vlada, na nima nihče drug pravice govoriti v imenu slovaškega naroda in da nima nihče razen slovaške vlade in slovaškega parlamenta pravice sklepati pogodbo o slovaškem ozemlju. Slovaška vlada naslovljuje odklanja vse drugače pogodbe. Slovaški narod in slovaška vlada vztrajata v boju proti boljševizmu zvesto ob strani velikonemškega Reicha in njegovih zaveznikov ter poudarjajo to odločnost zlasti ob obletnici smrti generala Stefanka.

Dogovor med Španijo ter Anglijo in Ameriko

Madrid, 3. maja. Pogajanja Španije z Anglijo in Ameriko o zopori pogonskega goriva in drugih važnih gospodarskih vprašanjih so dovedla do dogovora, s katerim so bili urejeni odnosi Španije do gotovih držav. Ta ureditve ima za posledico gotovo omejitve španskih dobav volframa Nemčiji, dočim je bila ukinjena zapora angloameriških petrolejskih dobav Španiji.

Dvomi o »svobodi« in »enakopravnosti«

Carigrad, 3. maja. »Yeni Sabah« se ukvarja z uvodnikom lorda Halifaxa, priobčenem v nilem ameriškem obzorniku, in pripominja: Izjave lorda Halifaxa o sodelovanju med Zedinjenimi državami, Anglijo, Sovjetsko zvezo in Čumgkongom dopuščajo pri prijateljih in sovražnikih dvome o vrednosti atlantske listine in zatirjanjih ter prizadevanjih zaveznikov za svobodo in enakopravnost narodov.

Četniki proti tolovajem

Beograd, 4. maja. Bojem proti boljševiškim tolpom Broza, ki so v zadnjih dveh tednih zaman pokušali vdreti iz vzhodne Bosne v Srbijo, so se v velikem številu pridružili tudi narodni četniki, ki so se rano ob rami boili ob strani srbskih prostovoljskih oddelkov. Sprčo boljševiške nevarnosti so se s tem strnile vse narodne sile srbskega naroda v skupno borbo proti svojemu glavnemu sovražniku boljševizmu.

*

Gornja vest je zanimiva predvsem zato, ker zgovorno kaže, da so se proti Brozovemu nasilstvu dvignile vse pozitivne narodne sile. Proti tolovajem Broza Tita ni nastopilo samo ljudstvo na Slovenskem, marveč so, kakor vidimo, tudi srbski narodni četniki pograbili za orožje, da se ubranijo uničevanja, požigov in pokoljev, ki jih prinašajo Brozove tolpe.

„Na predvečer invazije“

Bukarešta, 3. maja. »Universale« priobčuje poročilo o položaju izpod peresa svojega berlinskega dopisnika, ki pod geslom »Na predvečer invazije ugotavlja, da po mišljenju Wilhelmstrasse ima danes govoriti le še orožje. Čeprav si je Nemčija več let pošteno prizadevala doseči sporazum z Anglijo in ni imela nikakih političnih sporov z narodom Zedinjenih držav, se je sedaj zavedla želje po uničenju, ki preveča njenega nasprotnika. Na anglo-ameriške in boljševiške uničevalne načrte proti evropskim narodom gledajo v Berlinu kot na gotovo in neizpremenljivo dejstvo. Na zlom anglo-ameriško-boljševiške koalicije že zato ne špekulirajo, ker so ob koncu koncev isti prsti za kulismi Moskve, Londona in Washingtona. Na predvečer invazije prevladuje v Berlinu prepričanje, da se nikakor ni mogoče izogniti trdoti političnih problemov. Zato smatrajo za nevarno iluzijo sleherni upanje, da je možno kaj drugega kakor zgolj alternativa: preživeti ali biti uničen.

Invazija bo pomenila strašen konec za napadalce

Stockholm, 4. maja. Vojaški sodelavec lista »Dagsposten« ironizira veliko govorenje zaveznikov o invaziji in o domnevnih slabostih nemškega letalstva. Doslej nimno mogli opaziti nikakih znakov nemške slabosti, pravi list. Govorjenice, da bo nemško letalstvo preganjan iznad Evrope, se ni uresničilo. Obratno imajo angleški in ameriški letalski oddelki vedno večje izgube. Nemško zaledje je pokazalo primer zgledega prilagajevanja okoliščinam. Dosedanje vojaške ofenzive zaveznikov in sovjetske vojske so se ponesrečile. Zavzete porušeni ozemelj brez istočasnega uničenja večjih vojaških enot je uspeh brez vsakega odločilnega vojaškega pomena. Vedno znova vidimo, da čas ne dela za zaveznike. Ako naj ne bo Nemčija popolnoma nezavetna in nepremagljiva, potem morajo Angliji in Američani hitro igrati, tem bolj, ker postaja zaledje v Angliji in v Zedinjenih državah nemirno in zahteva nečesa, kar bo skrajšalo vojno. Poleg tega verjame angloameriško poveljstvo poročilom ameriških letalcev o srestrenjih nemških letalih ter misli kljub izkušnjam v Italiji, da so Američani res taki junaki, kakor jih vidimo v filmu. Vse priča, da se bo invazija končala s strašnim krogem za napadalce.

Ves švedski narod na strani vlade

Stockholm, 3. maja. »Stockholms Tidningen« se bavi z govorom švedskega min. predsednika na proslavi 1. maja. Med drugim označuje kot zares dobro utemeljeno, ker je švedski min. predsednik odločno poudaril švedske želje po neizpremenjeni nevtralnosti. Min. predsednik je popolnoma pravilno ugotovil, da velika večina švedskega naroda slej ko prej podpira vlado v njeni nameri, da ohrani švedsko izven vojne.

»Nya Dagbladet« ugotavlja, da švedska zaradi zadnjih dogodkov nekako čuti, da vesele vsakakor računajo z boji na severu. Potrebno je znova ugotoviti, kakor je to storil min. predsednik, da stoji švedski narod glede nevtralnosti enotno za vlado. Važno je, da je min. predsednik izrekel svoje prepričanje, da ni mogoče računati z nenadnim preobratom švedske zunanje politike.

Vežbe švedske mornarice in letalstva

Stockholm, 4. maja. Kakor poroča TT, so bile ob koncu aprila velike vojaške vežbe švedskih pomorskih in letalskih sil ob obali srednješvedskih pokrajin Uppland in Södermanland. Oddelki švedske mornarice in švedskega letalstva so pri tem v strateškem in taktičnem sodelovanju odbili napad z morja in iz zraka na švedsko obalo.

Strelji pred bejrutskim parlamentom

Sofija, 3. maja. Komunique francoskega vrhovnega poveljstva v Libanonu demantira poročilo libanonskega tiska, da so degolistični zamorski vojaki pri nedavnih nemirih v Bejrutu pričeli streljati na ljudsko množico, ki je manifestirala pred parlamentom, nasprotno, ki mnogi so bili najprej oddani strelji na degolistične vojake.

Radio Jafa pripominja, da so povzročitelji teh nemirov pristali nedavno v libanonski parlament izvoljenega poslanca Karama, pristaja de Gaulle naklonjenega bivšega državnega predsednika Eddeja. Libanonski državni predsednik je izjavil v parlamentu, da smatrajo nekateri krogi dobre namere vlade za slabost, ti pa so v veliki zlobi. Libanonska vlada bo podvela odločne ukrepe proti povzročevalcem nemirov.

Podmornice so na Severnem morju potopile osem rušilcev in spremljevalnih ladij

Pet ladij s 33.000 tonami torpediranih — Nadaljnji boljševiški probojni pokušaji vzhodno od Sereta izjalovljeni — 51 štirimotornih bombnikov nad srednjo Francijo sestreljenih

Führerjev glavni stan, 4. maja. DNE. Vrhovno poveljstvo oboroženih sil objavlja:

Pred Sevastopoljem in ob spodnjem Dnepru smo odbili krajevne boljševiške napade.

Vzhodno od Sereta je sovražnik z močnimi silami nadaljeval napade. Vsi pokušaji boljševikov, da bi prebili naše postojanke, so se tudi večkrat izjalovili v srditih bojih in ob odločnih protinapadih. Pri tem smo uničili 61 sovražnikovih oklopnikov. Oddelki nemških in rumunskih bojnih letal so zadali napadajočim sovjetskim četam težke izgube. Med ponovnimi poleti so uničili nadaljnjih 31 sovražnikovih oklopnikov, številne topove in mnogo oskrbovalnih vozil.

Močne jate bojnih letal so v zadnji noči napadle sovražnikove prometne odsele in čete na področju severozapadno od Jasja. Pod poveljstvom podpolkovnika Nordmanna boreča se letalska jata »Mölders« javlja svojo 8.000 letalsko zmago.

Na nettunskem predmestju smo zavrnili napad, ki ga je izvršil sovražnik po močni pripravi topništva in metala granat.

Na Severnem morju so napadle podmornice italjske spremljevalce, ki je plula v Anglijo. Šestih so jo rušili in letala z letalnošilk. Podmornice so potopile 8 rušilcev in spremljevalnih ladij ter torpedirale 5 ladij s 30.600 tonami. Dve izmed njih sta se takoj potopili. Zanesljivo se lahko smatra, da so se potopile tudi ostale ladje.

V teh večdnevni operaciji sta se posebno odlikovali podmornici pod vodstvom poročnikov bojne ladje Langa in Hertha.

Nemški brzi člani so v noči od 2. na 3. maja torpedirali na Jadranu sovražnikovo torpedovko.

Pri obrambi britanskih bombnih napadov na srednjo Francijo smo v pretekli noči sestrelili 51 štirimotornih letal. Šot.

Pred velikimi bitkami na vzhodu?

Berlin, 4. maja. Sovjetski velenpad na poliročju zapadno od Jasja predstavljaja brez dvoma pričetek nove vrste bitk na vzhodu, piše vojaški dopisnik DNE-ja Martin Hallenstein, ki nadaljuje: Boji ob spodnjem Dnepru so sedaj jasno dokazali, da so rusi to, za kar so jih Nemci že dolgo smatrali, namreč manever za odvrnitev pozornosti od zbiranja sovjetskih čet okrog Jasja, kjer je sunk nemških in rumunskih oddelkov deloma presegal vnel nameravano boljševiško podjetje. Velenpad, ki ga je nemško vojaško vodstvo na polgali obsežnih izvidniških ugotovitev že nekaj časa pričakovalo, se je pričel v torku, in sicer najprej na ozemlju področja. Med Pusanjem na zapadni obali Sereta in Targu-Frumosom, zapadno od Jasja, torej vzdolž železnice, ki vodi od vzhoda proti zapadu, boljševiški neprestano napadajo nemško-rumunsko postojanke z očitnim namenom, da bi prodir do Romana in Piatre ter si priborili dostop do Karpotov. To je razvidno bolj iz nakopičenja njihovih močnih pehotnih in oklopnih sil kakor pa iz smeri njihovih sunkov. Peneta ima brez dvoma nalogo, da doseže Platto ob vzhodju gorovja, dočim bi morali oklopniki prodirati proti jugu, da bi z boka zaščitili gorske akcije, ki jih lahko izvedejo samo pehotni oddelki, ter morda razbiš nemško krilo. Številna bojna letala prevzemajo pri tem nalogo daljnostrelnih baterij ter skušajo izločiti Nemce in Rumune v tem napadalnem odseku.

Izmed 350 oklopnikov, ki so jih boljševiki porabili prvga dne, jih leži že 240 kot kadeče se razvaline v karpatskem predgorju. Značilno je, da napadalce kljub svoji veliki kopici sil ni mogel nicesar doseči. Nemško-rumunske bojne črte so pokazale, da so presenetljivo odporne, presenetljivo v toliko, ker je treba v splošnem pri takem nakopičenju napadajočih sil na ozkem prostoru računati najmanj z uspehi v pričetku. Dej-

nik Bergmann, krletni poveljnik v neč jati nočnih lovcev, je sam uničil šest štirimotornih bombnikov.

Posamezna britanska motilna letala so vrgla v zadnji noči bombe na manheimsko področje.

Madžarsko vojno poročilo

Budimpešta, 3. maja. Madžarski generalni štab objavlja:

Pri Kutlju in severno od tu so madžarske čete uspešno odbile več boljševiških napadov. Prav tako so bili brezuspešni tudi boljševiški napadalni pokušaji na področju Kolomeje. Nasprotno so akcije madžarskih udarniških oddelkov dovedle do ozemeljskih osvojitve. Navzile stitovili sovražnikovim protinapadom je uspelo zadrditi zavzeta ozemlja. V boju je bilo uničenih več sovražnikovih oklopnikov in 5 letal.

Rumunsko vojno poročilo

Bukarešta, 4. maja. Vrhovno poveljstvo rumunske vojske je objavilo 6 bojih dne 3. maja naslednje vojno poročilo:

Na sevastopoljskem predmestju, v Besarabiji in severno od Jasja ni bilo nikakih posebnih dogodkov. V odseku Targu-Frumos-Ruginasa se silovito nadaljuje večer pričetka bitke. V žilavi obrambi in s številnimi protinapadi so nemške in rumunske čete odbile vse napade sovražnika, ki je imel velike izgube. Uničile so 160 oklopnikov izmed katerih jih je 65 uničilo nemško-rumunsko letalstvo. Nadaljnjih 30 oklopnikov je bilo poskodovalih. Bitka se nadaljuje.

Finško vojno poročilo

Helsinki, 4. maja. Finsko vojno poročilo javlja: Na Aunauki ožini živahno sovražnikovo izvidniško delovanje. Z ostalih bojišča ni nikakih posebnih poročil.

sta dokazujejo, da je nemško-rumunsko vodstvo, ki je spoznalo med prikačevanega sovražnikovega podjetja, pravčasno prevzelo potrebne ukrepe, s katerimi se je trdnost in uspehom uprlo sovjetskemu navalu. Takoj po pričetku sovjetskega pripravljalnega topniškega ognja so se pojavile nad bojiščem stotine nemških in rumunskih bojnih in bombnih letal, ki so očistile ozračje nasprotnikovih letalcev ter pokrile sovjetske topniške postojanke s točo bomb. Ko so valovi boljševiških oklopnikov prišli drdrit proti nemškim postojankam, jih je sprejel dež izstrelkov iz topov posebnih nemških letal za borbo proti tankom. Pohoda, ki jim je sledila, je metala na pregrajo jarka in železa.

V kolikor se lahko presodi poletaj na podlagi zadnjih vesti z vzhodnega bojišča, se nikakor ni govorilo, ali se bo iz tega prvega velikega sovjetskega pomladanskega podjetja razvila splošno pričakovana velenofenziva, brez dvoma pa zusti ta napad pričetek operacij. Vojaški krogi nemške prestolnice računajo s postopnim naraščanjem bojev na tem bojišču. Zanimivo je opaziti nje spopadov južnopozadno o Kevlja, kjer tipljejo prvi klmi številnih sovjetskih čet proti nemškim črtam. Tam je večerj prišo do ojačenih sovjetskih napadalnih pohtivov, toda vse kaže, da je tudi tu nemško vodstvo izvedlo pomembne protiukrepe. Istočasno se opozarja dalje proti severu nova obojestranska aktivnost, medtem ko napredujejo nemške krajevne napadalne akcije. Zlasti pri Kolomeji so Nemci zabukili nove osvojitve, in sicer v smeri proti mestu samemu. Tik južno odid se sijajo bajejo madžarske čete, ki so s protisunkni zavrnile napadajoče sovjetske čete. V splošnem se lahko ugotovi, da kažejo obojestranska premikanja, ki jih trenutno javnost še ne vidi, na spopad, ki bo varjetno po svojem obsegu daleč prekosil vse dosedanje borbe.

Sovjetske metode v zasedeni Rumuniji

Bukarešta, 3. maja. Na podlagi poročil več pobeglih Rumunov je sedaj skoraj popolnoma jasna slika o postopanju boljševikov na rumunskem ozemlju, ki so ga zasedli. Že drugi dan po zasedbi so bili v mestih in vaseh nalepljeni pozivi, naj prebivalstvo odda vsa živila, ki presegajo določeno malenkostno količino, v kolhozni centrali. Istočasno je bilo objavljeno kmetom, da se uvaja kolhozno gospodarstvo. V pozivih groze s smrtno kaznijo sleherniku, ki bi si drznil prikriti zalogo. Nihče ne bo rešen negotovosti, pravi progla, da ga ne bi kdo denunciral zaradi prikritih zalog in ne bi bil potlej ustrelen. Vse zaloge so bile takoj dane na razpolago sovjetski vojski ali pa poslane v notranjost Sovjetske zveze. V tem proglašu je Bukovina proglašena za sovjetsko pokrajino. Številni rumunski zakoni so bili takoj razveljavljeni. Eden prvih ukrepov je bila namestitev židov v podjetjih, ki so jih prej vodili Rumuni. Vse moško prebivalstvo v starosti od 16. do 60. let je bilo takoj vpoklicano ter odposlano v oddaljene odseke bojišča ali pa zbrano v delavske čete ter poslano v notranjščino.

V Cernovicah je bilo proglašeno obsedno stanje. Na kogar naletajo na cesti med 19. in 7. uro, ga takoj ustrelje. Tri dni po prihodu sovjetskih čet so se že pričele GPU »čistke«. Tisoče prebivalcev, predvsem one, ki so v sorodstvu s častniki rumunske vojske, so deportirali, toda že po tednu dni so zahtevali z neko nadaljnjo uredbo oddajo oblek, čevljev in perila, ter je bilo dovoljeno obdržati zgolj po eno zimsko in eno poletno obleko.

V mestih, ki so jih boljševiki zasedli v Moldaviji, so pričeli sicer nekoliko izpre-

menjene metode, ki so pa zasledovale iste cilje. Tukaj je moralo prebivalstvo izpolniti vprašalne pole. Oni, ki so se priznavali za komuniste, so dobili rdece vprašalne pole, vsi ostali pa rumene. Kdor je izpolnil rdečo vprašalno polo v upanju, da si bo s tem olajšal življenje, je bil takoj poslan v sovjetsko vojsko. Kdor pa je izpolnil rumeno vprašalno polo, je bil dodeljen delavskim oddelkom in odgnan v notranjščino Sovjetske zveze. Takisto so morali oddati živila in obleke. Več beguncev poroča o množestvenih streljanjih na trgih v Potočanih in Dorhaju.

Letalski napad na Bukarešto

Bukarešta, 4. maja. Angloameriški teroristični letalci so v pretekli noči ponovno napadli stanovanske predele mesta Bukarešte.

Letalski napad na reševalce

Pariz, 4. maja. V severno-francoskem mestu Valenciensi, ki so ga v ponedeljek in torku bombardirali Angloameričani, so doslej odkopali 50 mrtvih in številne ranjene. Prav tako je angloameriško letalstvo izvedlo težek napad proti kraju Blanc-Misseron v bližini Valenciense, kjer so reševalne čete pravkar odkopavale žrtve in tudi same postale žrtve tega težkega napada. Računajo z velikim številom žrtve. Iz bližnjih krajev so se po dale skupine reševalcev v ta kraj, da odkopljejo zasute žrtve.

Naročite se na romane DOBRE KNJIŽE!

Tudi komunistična „elita“ ne vzdrži v borbi

VOS zamenjana z VDV — Sramoten poraz „elitnega bataljona“ pri Višnji gori — Razočarane komunistične nade

Mnogo so listi že pisali o krvinskih odločkah komunističnih oboroženih krdel, o prošliti tako zvanj VOS (varnostni obveščevalni službi). Hotela je to biti nekakša „policijska“ organizacija po vzoru krvave boljševiške GPU in njene predhodnice Čeke. VOS je bila strah in trepet prebivalstva, kjer koli se je pojavila, a tudi strah in trepet komunističnih oboroženih krdel, katere je nadzirala in strahovala. V njej so bili sami zanesljivi in prekušeni partizani in le za razne pomožne službe so od časa do časa pritegnili tudi nepartizane. VOS je pomorila množico nedolžnih ljudi, predvsem pa ima na vesti množice pokole ujetnikov. Pri prebivalstvu v predelih, strahovanih od komunistov, se je VOS zaradi tega in sploh zaradi svojega neznanstva terorističnega nastopanja silno osovražila in je neprestano naraščal odpor proti njej. Vodstvo komunistične OF je zaradi tega smatralo za oportuno, da je VOS svečano razpuščilo.

Seveda pa je bil sklep o odpravi VOS le pesek v oči za rajo OF, kakor so pesek v oči sploh vsi sklepi, s katerimi komunistični voditelji navidezno popuščajo pritisku od spodaj. Res so na mesto VOS takoj postavili novo ustanovo z enakimi nalogami in v glavnem tudi z istimi komandanti. Ustanovili so VDV (varnostno državno vojsko), ki je prevzela delokrog v VOS. Poleg tega pa so tej novi formaciji nalozili še prav posebno nalogo. Zaustavila naj bi hitro napredujoči razkroj v komunističnih oboroženih krdelih, vnesla v nje več borbenega duha in stvarila celice, iz katerih naj bi zrasla nova komunistična „vojska“. Zato so osnovali tudi posebne „vojaške“ oddelke VDV.

V te oddelke so poslali predvsem zanesljive in disciplinirane partizane, kateri so oskrbeli z najboljšim orožjem in najboljšo opremo, kar jih imajo. Obenem so jih izveščali, kolikor so najbolje mogli in znali. Stvorili so iz njih posebne bataljone, ki niso prideljeni v tolovajске „brigade“, temveč nastopajo samostojno. Vodstvo skrbi, da so vedno preskrbljeni z najboljšim kar premorejo, z orožjem, hrano in obleko. Med tem ko so običajni oddelki komunističnih krdel mnogokrat razcapani in izstradani, imajo bataljoni VDV vsega dovolj. Tudi zdravilniki, zdravila in obveze so predvsem za nje in pridejo drugi šele za njimi na vrsto. Isto velja za prenočišča. Nevolto pripadnikov drugih oboroženih krdel tolažijo komandanti in politkomisarji z izgovori, da gre pri VDV za „elite čete“, ki bodo povsod prve tudi v borbi in ki bodo „obračunale z Nemci in domobranci“. Ker je torej njihova naloga najtežja in najbolj vernava, zato morajo imeti tudi največjo ugod-

nost. Zdi pa se, da pripadnikov oboroženih krdel, zlasti prisilnih mobilizancev, ta razloga ne more potolažiti, ker izhaja iz izjav ujetnikov in ubežnikov, da vedno bolj narašča nevolja proti tem protežirancem, ki imajo vsega dovolj in si lahko vse dovolijo.

Kolikor se je dalo ugotoviti iz zaplenjenih spisov in iz izpovedi ujetnikov, je ustanovljenih sedaj pet ali šest bataljонов VDV. Seveda gre pri tem za famozne komunistične „bataljone“, ki po številu ne predstavljajo niti po eno normalno kompanijo. Po dosedanjih vestih pa se je o teh petih ali šestih bataljонов pojavil v cerbi na terenu šele eden, prvi. Ostali se očividno šele vežbajo.

Ta I. bataljon se je te dni utaboril v Kriški vasi pri Višnji gori. Komunisti so se počutili popolnoma varne in niso vedeli, da je v bližini domobranski oddelček, ki raziskuje in čisti okolico. Zato so vas le površno zastražili in se je moglo zgoditi, da je neopaženo prišla v njo domobranci predhodnica pod vodstvom nekega narednika. Ta se je naekrat znašla sredi komunističnega bataljona in takoj otvorila ogenj. Komunisti so bili docela iznenadeni, ko so začeli med nje udarjati strelj iz domobrantskih pušk. Preden so se mogli znebiti, so pridelicani po streljanju prihiteli za predhodnico še drugi domobranci. Komunisti so bili tako zbežani, da se niso mogli zbrati k odporu, temveč so se hitro razbežali na vse strani, čeprav je bilo domobrancev mnogo manj od njih. V vasi je obležalo pet mrtvih komunistov, med njimi bataljonski politkomisar, nek Janko Gregorič, 21 let star deček iz Loke pri Črnomlju. Ostalih štirih niso mogli identificirati, ker niso našli pri njih nikakih osebnih listin.

V vasi so domobranci poleg orožja in druge opreme zaplenili tudi bataljonsko zastavo in ves arhiv, ki pa še ni bil obsežen, ker je bil bataljon šele nedavno ustanovljen. Poleg drugih spisov je bila v arhivu tudi bataljonska „kronika“, prav tako še kratka, vendar pa izhaja iz nje, da je par dni prej padel tudi komandant tega bataljona.

Opisani spopad v Kriški vasi sam na sebi ne bi bil važen, saj doživljajo komunistični oddelki enake ali še hujše poraze dan za dnem od največješih kraških Dojenjske in Notranjske. Omembe vredne pa je zaradi tega, ker se je pri njem pokazalo, kako puhla je slava, ki jo so komunisti že v naprej peli svoj „elitni“ v VDV in kako slabo so utemeljene nade, katere so polegali na to novo formacijo. Vidni se po tem primeru, da bodo tudi bataljoni VDV delili usodo ostalih tolovajskih oddelkov in da sta splošna demoralizacija in razkroj zaleda tudi nje.

Kdo bo Rooseveltov protikandidat pri predsedniških volitvah

Stockholm, 4. maja. Uradna odpoved generala Mac Arthurja kandidaturi za Belo hišo je še nadalje zmanjšala republikansko listo. Po izpudu Willikeya, ki je moral odstopiti, ker ni mogel pridobiti zase Srednjega zapada, in po odpovedi Mac Arthurja, ki se je zavedal, da bi tekme vendar ne mogel dobiti in da bi postavil kvečjemu na kocko svoj položaj vrhovnega poveljnika na južnem Pacifiku, so ostali le še Dewey, Bricker in Stassen. Nekaj časa so omenjali tudi kalifornijskega guvernerja Warrena, toda nedavno se je izločil, ker je prevzel mesto odvisnega govornika na republikanskem kongresu, nalogo ki je običajno ne opravi tekmovalca za kandidacijo. Bricker je edini izmed treh, ki je uradno na listi, toda po mnenju številnih Washingtončanov se v zunanji politiki še manj spozna kakor Dewey in je poleg tega preveč reakcionaren, da bi imel kakršnokoli uspeh pri množičnih volitvah. Njegov nedavni prvi govor o zunanjepolitičnih vprašanjih označuje »Timesov« dopisnik kot zelo šibek, njegove zahteve glede pridobitve oporke na kot nalvne, ker so Zedinjene države ta ozemlja že itak dobile za 99 let.

Minnesotaški guverner Stassen je stal doslej popolnoma v ozadiju, ker se je pač dobro zavedal, da mu njegova mladost ne daje kvalifikacije za težko službo, pač pa govore po poročilu »Daily Telegrapha«, da ga bo morda Roosevelt imenoval za Knoxovega naslednika v mornariškem ministruvstvu, da bi se nadalje ohranil viden koalicijske vlade, ki jo je hotel uvesti l. 1940 z imenovanjem Knoxa in Stinsona za ministra. Stassen služi trenutno kot kapitan korvete na južnem Pacifiku in je zato že zaradi njegovega čina neverjetno, da bi postal predsednik admiralitete. Naj bo kakorkoli, angleški dopisniki v Zedinjenih državah splošno menijo, da prihaja edino Dewey v poštev kot kandidat proti Rooseveltu. Njegov nedavni programatični govor o novoj politiki smatrajo kot posredno udeležbo pri kandidiranju. Omenjuje ga kot odposel izolacionistom v njegovi stranki, vendar opozarja ameriški dopisnik »Observerja«, da se je Dewey izrazil zelo previdno ter se skrbno izogibal Willikeyevim preobratnim frazam. Dewey je mnenja, da je med veleislami potrebno neko sodelovanje, toda vsak »unverzalizem« po Willikeyevem konceptu odklanja. Tudi ni pokazal, da bi bil privrženec nositi plamenice demokracije v ostale dežele ali na kakor Wallace osrečevati človeštvo z darovi iz Zedinjenih držav. Washingtonski dopisnik »Timesa« se pritožuje, da se ni prav nič bavil z gospodarsko stranjo povojnega sodelovanja, zlasti ne s problemom zaščitenih carin, na katerih tako zelo visi njegova stranka, ki pa bodo v primeru, ako jih Amerika ne bi hotela odpraviti, onemogočile vsako resnično sodelovanje. Pravkar izdani veliki načrt za stabilizacijo deviznih tečajev je toliko časa popolnoma nesmiseln, dokler ne bodo odpravili velikih ovir v Zedinjenih državah. V splošnem Dewey ni povedal mnogo stvari, ki bi lahko navdale Anglijo z upanjem. Končno so zelo zapazili značilno skeptično Deweyevo svarilo, da so vsi pojovalni načrti odvisni od dejanskega uspeha invazije.

Medtem si je Roosevelt dovolil potezo, ki ga bo stala dol glasov. S četami vojske ni dal

zasedati le velike razpoložljive trgovske tvrdke Montgomery, Ward and Co., temveč so njegovi vojniki vrgli na cesto celo njemega glavnega ravnatelja mr. Averyja. Ta dogodek je po vesti »Daily Telegrapha« in ostalih listov zbudil precejšnje nezadovoljstvo in so morali medtem čete naglo umakniti. Tisk Srednjega zapada divja zaradi te »dikature«, več odbojev v parlamentu pa je že zahtevalo preiskavo zadeve oziroma sklenilo, da bo toliko časa počakalo s sklepom o dveh zakonih, ki naj preko 30. junija za nadaljnje leto podaljšata nekatera Rooseveltova vojna pooblastila, dokler ne bodo zvedeli nadaljnjih podrobnosti o nasilni odstranitvi mr. Averyja iz njegovega obrata. Ravnatelj Avery je bil popolnoma upravičeno odklonil obnovo pogodbe z radikalnim delavskim združenjem CIO, ker je treba po delavskem zakonu najprej s tajnim glasovanjem v podjetju ugotoviti, ali delavska organizacija še zastopa večino, kar Avery zanika. Ta dogodek bo imel še različne posledice.

Rooseveltova in Churchillova odvisnost od Moskve

Ženeva, 4. maja. Roosevelt in Churchill sta praktično sprejela zemljevid, ki so jima ga predložili sovjetski zastopniki, piše »Chicago Daily Tribune« v članku, ki opozarja na Rooseveltovo izjavo, da je v si-jajnih odnosih s Stalinom, ki »združuje izredno neumljeno odločnost s trdnim in dobrim humorjem.« List meni, da je »neumljenost« odlika, ki marsikaj pove. Churchill je v Teheranu vidno predstavljal na pol potopljeno skalo, pravi list dalje. Njegova sključena postava je jasno razodevala njegovo slabo razpoloženje in je tudi pričala, da tega, kar je spoznal pri političnem razvoju, ne gleda rad.

Roosevelt in Churchill sta s tem, da sta dopustila preložitve razprave o sovjetskih mejnih problemih na povojno dobo, praktično sprejela zemljevid, ki jima ga je predložila Moskva, meni list »Chicago Daily Tribune«, ki je prepričan, da bodo sovjetske armade, ako bodo prišle na področje, ki ga zahteva zase Sovjetska zveza, preprečile razpravo o zasedbi in posesti tega ozemlja. Vse trditve, da so se boljše-viki v tej vojni kaj izpremenili in da so prijazni, tolerantni in ne več nagnjeni k diktaturi, so po mnenju lista samo pričakovanja in upanja.

Težka epidemija koz v Neaplju

Stockholm, 3. maja. »Dagens Nyheter« prinaša vest United Pressa o težki epidemiji koz, ki je izbruhnila v Neaplju. Vedno znova se pojavljajo v delih Italije, ki so jih zasedli Angloameričani med slabo preskrbljenim prebivalstvom različne kužne bolezni, ki zahtevajo številne žrtve. Zavezniki, ki so prišli kot »osvobodilci«, očitno nimajo niti volje, niti ne morejo preprečiti teh težkih epidemij. Smrt zaradi lakote in kužne bolezni je povsod, kjer se razširijo Britanci in Američani, žalostna usoda »osvobodilnih« narodov.

Ne pozabite vzeti v zaklonišče odeje, kor je prostor hladen in je potrebno več-sih prebiti v njem precej časa.

Kundmachungen der Ernährungsanstalt

Abgabe von Fleisch
Verbraucher bekommen am Samstag, den 6. d. M. bei ihren Metzgerm 15 Dkg Rindfleisch gegen Abgabe von Abschnitten »No 1, 2 und 3 — Mac« der vom SVA in Laibach ausgegebenen Mägrundlebensmittelkarten.

Bezugsberechtigte Verbraucher in den Gemeinden: D. M. in Polje, Dobrunje, Jezica und Rudnik bekommen am 6. d. M. je 15 Dkg Rindfleisch gegen Abgabe des Abschnittes »51 — Mac« der Mägrundlebensmittelkarte.

Siämtliche Metzger haben sich am Freitag, den 5. d. M. Punkt 15 Uhr in Städt. seher Schlachthalle zwecks Zuteilung vom Fleisch einzufinden.

Obvestila »Prevoja«

Prodaja mesa
Potrošniki bodo prejeli v soboto, dne 6. t. m. pri svojih mesarjih 15 dkg govedine proti odvzemu odrezkov št. 1, 2, 3, Mac majske živilske nakaznice, izdane od Mestnega preskrbovalnega urada v Ljubljani.

Upravičeni potrošniki v občinah: D. M. Polje, Dobrunje, Jezica in Rudnik bodo prejeli 6. t. m. 15 dkg govedine proti odvzemu odrezka »51 Mac majske živilske nakaznice.

Vsi mesarji morajo biti v petek dne 5. t. m. točno ob 15. uri na Mestni klavnici zaradi dodelitve mesa.

Obvestila Slovenskega Rdečega križa

Zahvala: Slovenskemu Rdečemu križu sta darovala Ga. Prepeluh Pavla 1000 lir v spomin svoje blagopokojne sestre in kegljska družba »Cetrteke« 1000 lir namesto cvetja na krsto svojemu predniku in prijatelju blagopokojnem g. Mišku Gabrijelčiču. Prisrčna hvala!

Popravek: Znesek 500 lir na grob blagopokojnega g. dvornega svetnika Mihaela Gabrijelčiča je daroval g. lekarnar (ne inž.) R. Sušnik.

Japonci zavzeli avtomobilsko cesto Kohima — Imphal

Tokio, 2. maja. DNB. Po došlih poročilih se je popolnoma izjalovil poizkus anglo-ameriških čet, da bi zasedle avtomobilsko cesto med Kohimo in Imphalom. Protinapad so izvršile močne enote 4. sovražnikovega armadnega zbora.

Čeprav je sovražnik po siloviti topniški predpripravi uporabil za podporo pehote tudi tanke in letala, mu vendar ni uspelo, da bi prebil japonske postojanke. Po izgubi številnih tankov so se morale sovražnikove čete vrniti na svoje izhodiščne postojanke.

V Imphalu so izbruhnile kužne bolezni

Tokio, 3. maja. Nad manirsko ravno so japonski lovci v zadnjih dneh sestrelili nadaljnjih 6 Douglasovih prevoznih letal, ki jih je uporabljal naprotnik za oskrbovanje svojih pri Imphalu obkoljenih čet. Po priporočanju Indijcev, ki so prebežali k Japoncem, so v Imphalu izbruhnile kužne bolezni in si cer predvsem kolera in črne koze. Vojaštvo je zaplenilo še eno majhne količine zdravil, ki so bile na razpolago in ki ne zadostujejo niti za oskrbo ranjenih in bolnih vojakov. Zato je razumljivo, da narašča število civilnih bolnikov, zlasti, ker ni pitne vode Hiše, v kateri so bolniki z nalezljivimi boleznimi morajo po angleškem nalogu takoj požgati. Ker je tudi živl precej malo, mora prebivalstvo prestatati obupne muke. Čete so mesto popolnoma izpraznile in ga prepustile usodi. Njihova taborišča so izven mestnega ozemlja. Nadi- lje poročajo, da so doslej po letalski poti lahko odposlali le manjši del ranjenecv in zaled- je. Ostanek zdraviljv kar na mestu.

Neko poročilo z bojišča javlja, da moramo izgube obkoljenih štirih armadnih skupin od 8. marca dalje ceniti na približno 30.000 pad- lih, ranjenih in ujetih.

Uspešni japonski letalski napadi v južni Burmi

Tokio, 1. maja. Z bojišča v južni Burmi poročajo, da prodirajo japonski oddelki na področje južno od Valetona. Druge enote so prodirle severno od levega brega reke Kaladan, dotim so zopet drugi oddelki zav- zeli oporišči Kanam in Paskan severno od Paletve.

Japonski strmooglavi v Burmi so napadli sovražnikove topniške postojanke severno-zapadno od Kohime in motorizirane čete ter prizadele sovražniku veliko škodo. Drugi oddelki japonskega letalstva so napadli letalsko oporišče Maul v severni Burmi, oporišče sovražnikovih padalskih čet ter raz- rušili več jadrlnih letal in zažgali 2 vo- jašnice.

Japonsko prodiranje v severni Kitajski

Tokio, 3. maja. Japonski glavni stan ob- javlja: Japonske čete, ki operirajo v se- verni Kitajski, so pričele 18. aprila napad na čungkingške oddelke ter prekoračile Ru- meno reko in Novo Rumeno reko. Dne 18. aprila so zasedle Cengčau, dne 1. maja pa Haučang in nadaljujejo sedaj prodiranje.

Letalski boji na Pacifiku

Tokio, 2. maja. Japonski glavni stan je ob- javil, da je japonsko letalstvo potopilo so- vražnikovo križariko in težko poškodovalo dve nosilki letal. Vrh tega je med operacijami pred Holandijo (Nova Gvineja) in otokom Truk sestrelilo 27. in 30. aprila ter 1. maja 30 letal. Poročilo pravi:

»Dne 27. aprila je naš letalstvo, ki je pred- zapadno obalo Holandije napadlo sovražnikov- napadalni oddelček, potopilo sovražnikovo kri- žariko ter neko drugo vojno ladjo ki je bila bržkone nosilka letal.

Dne 30. aprila je pričel sovražnikov napa- dalni oddelček, ki se je pojavil v vodovju juž- no od Karolinov. bombniški napad na otočje Truk, ki se je nadaljeval še 1. maja, ko so sovražnikove ladje obstreljevale otok Mort- lock.

Letalski napadi na jugovzhodna mesta

Grškemu dnevniku »Tagespost« poro- ča dunajski dopisnik:

Tisoči, da, desetisoči žena in otrok, ki so bili pobiti pri letalskih napadih na Bu- dimpešto, Zagreb, Beograd, Niš, Bukare- sto, Sofijo in Plovdiv, ne vedo, čemu so morali žrtvovati svoja življenja, navzile tem žrtvam pa strahovalni letalci niso zlo- mili odpornosti belkanski narodov. Na- sprotno, odpornost se je še povečala in pomnožila. Niti razdejavanja dragocenih kul- turnih dobrin, socialnih naprav in stano- vanjskih hiš niso mogla zlomiti morale narodov na jugovzhodu Evrope.

Če ocenimo položaj v splošnem, mora- mo reči, da je škoda, povzročena po letal- skih napadih, v Zagrebu razmeroma maj- hna. Samo sprehod po mestnih ulicah Zagreba pok že, da so ameriški teroristi- ni letalci uničevali po večini delavske sta- novanja. Na področju, ki je bilo prizadeto, ni niti enega vojaško važnega objekta. Zadedati sta bili med drugim tudi dve bo- lnišnici in sicer ob napadu pri jasnem vre- menju. Napadalcu se torej nikakor ne mo- reje opravičiti, da bi bili zadedki pogodbi- te stavbe zaradi slabega razgleda. Nj se- mogoče oteriti prepičanja, da so terori- stični letalci nalašč hoteli povzročiti ško- do civilnemu prebivalstvu. Poleg Zagreba so bili bombardirani tudi nekateri drugi hrvaški kraji. Človek naravnost dobi vtis, da je bilo to bombardiranje izvršeno v sporazumu z akcijami komunističnih tol- paršev Broz-Tita. Seveda je reakcija na hrvaškem podeželju temu primerna. Nih-

Gospodarstvo

Zboljšanje prehrane v Italiji

Po objavi italijanskega kmetijskega ministra je bil v vsej svobodni Italiji normaln obrok kruha z 200. aprilom povšan od 150 na 200 gramov dnevno. S pričekom maja je bil po- višan tudi obrok riža in testenin od 2 na 3 kilograme mesečno. Vrh tega je bilo predpi- sano zboljšanje kakovosti testenin, ker se bo za izdovanje testenin uporabljali boljša moka dobljena pri izmetlju žita do največ 80% (doslej 90%). Končno je italijanski kmetijski minister odredil, da se v maju in juniju dode- li vsem normalnim potrošnikom poseben ob- rok marmelade.

Gornje ukrepe utemeljuje kmetijski min- ister z izboljšanjem položaja prehrane. Na eni strani je ministrstvo končno došlo pregled o raz- položljivih zalozah žita lanske letine v državnih zbirališčih za žito, ki je prav zadovoljiv, na drugi strani pa je z novo trgovsko pogodbo med Italijo in Nemčijo predvidena obsežnej- ša izmenjava živil.

Po treh slabih letih je imela Italja lani prav dobro pšenično letino, ki se ceni za po- državo na 80 milijonov metriskih stotov, med- tem ko se je prejšnja leta gibal pridelek na višini nekaj nad 70 milijonov stotov. Ta pri- delek bi že lani v poznem poletju omogočil po- višanje obrokov, kar je bilo tudi že predv- deno in bi se tudi izvedlo, če ne bi prišlo 25. ju- lija do znanega preobrata, ki je imel za posled- ico, da je docela prenehala disciplina pri od- daji presečkov žita. Kmetje so prenehali odda- jati žito državnim zbirališčem, ker je pre- nehala vsaka kontrola. Nova fašistična socialna republika je morala takoj v začetku ugotoviti, da so skladišča prazna in da so kmetje del- pridekla že prodali pod kuro. Velik trud je bil potreben, dokler je prebivalstvo spozna- lo, da v vojni pač ne gre brez državnega posega pri prodaji pridekla in brez discipline pri raz- deljevanju. Kmetje so počasioma spet pričeli oddajati žito. To oddaje sicer docela ne ure- stajo obilnemu prideku, vendar zadošča za po- višanje obrokov. Pri nadaljnjem zboljšanju državne kontrole bo morda uspelo izsiliti še novo povečanje obroka. Predvsem bo minis- trstvo postrojilo kontrolo mlinov, zlasti v pogl- edu predpisov glede mletja. Pri novi določiti dnevnega obroka kruha je zlasti upoštevati, da je od sovražnika zasedeno področje Južne Ita- lije pri oskrbi žita pasivno, medtem ko je ži- tnice v Severni Italiji v rokah svobodne Italije. Tudi lanski pridelek koruze je bil znaten in bo lahko kriti vsa potrebo do nove letine. Od- daja presečkov lanskega prideka koruze pa še ni povsod zaključena.

Izredni za novo žitno letino so se po zad- njem pomladanskem dežju znatno zboljšali. Razvoj pševcov je v primeri s prejšnjim le- tom sicer še v zaostanku, vendar je pričakovati, da bo v kratkem prišlo do izravnave. Tudi v pogledu oskrbe kmetijstva s krmo se je v zadnjem času položaj bistveno izboljšal, kar se kaže tudi v rastoči proizvodnji mleka. Zaloge sene pri kmetih so še sedaj, ko je na razpolo- go že zelena krma, znatne in se nudijo na tr- gu prav znatne količine sene, ki so ga kmetje zadrževali, sedaj pa za to seno ni več toliko zanimanja. Italijanski kmetje sedaj pričakuje- jo, da bo vlada doletela za letošnji pridelek no- ve odkupne cene, kar je pričakovati v najkraj-šem času. Lani so bile odkupne cene določene že 25. marca.

GOSPODARSKE VESTI

— Iz trgovinskega registra. Pri trvdki Matej Orehek v Ljubljani, trgovini z me- šanim blagom, je bil izbrisan javni družbe- nik Matej Orehek star., zaradi česar je prenehala javna trgovska družba. Edini lastnik firme je odslej Matej Orehek ml. — Pri Prevođu je bilo vpisano, da je last- nik šef pokrajinske uprave v Ljubljani; vpisana je tudi podružnica s sedežem v Trstu, obenem je bil vpisan pooblaščenec inž. Janko Košir, ki bo za podružnico v Trstu podpisoval samostojno. — Pri trvd- ki Lovro Sebenik, trgovini z vinom, tvor- nici žganja, likerja, rumove esence in ma- linovega soka v Ljubljani je bil zaradi smrti izbrisan lastnik firme Lovro Sebe- nik, vpisana pa je bila nova lastnica Ade- la Svetlin, trgovka v Ljubljani. Obratni predmet je odslej obrtno izdelovanje li- kerjev in drugih alkoholnih pljač, sadnih sokov in kuhanje žganja. — Pri trvdki M. Tičar, družbi z o. z. v Ljubljani sta bila dosedanja namestnika poslovođji Maj- da Premrov roj. Sušteršič in Peter Su- šteršič določena kot poslovođji, kot na- mestnik poslovođje pa je bil vpisan Jer- nej Sušteršič iz Ljubljane. Izbrisan je po- slovođja Anton Sušteršič. Firma zastopata in podpisujeta kolektivno ali obo poslo- vođji, ali pa en poslovođja in poslovođja namestnik. — Pri Zdravstvenih papirnicah Večve, Gorice in Medvođe d. d. v Ljub- ljani je bil vpisan član upravnega sveta inž. Tomo Knez, veletrgovec v Ljubljani. Izbrisan sta član upravnega sveta inž.

če ne sprejema s simpatijami takšnih »obiskov« iz zraka in lahko se reče glede na povzročeno razdejanje, da Američani niti Titovi stvari niso storili kakšne usluge.

Beograd je bil v tednu pravoslavnih ve- likonočnih praznikov dvakrat zaporedoma napaden. Malo prej so angloameriški te- roristični letalci napadli Niš. Tam so bile razdejane bolnišnice in cerkve, med žrt- vami je več sto nedolžnih meščanov, brez izjeme žensk in otrok. Teroristični napad na Beograd je porušil večje predele me- sta, ki je zopet v razvalinah. Med dru- gim je bila uničena mestna porodnišnica, več otroških azilov ter nekaj sto stano- vanjskih hiš. Sodijo, da je plačalo pri te- rorističnih napadih nad 2000 Beograđan- nov s svojim življenjem. Tako ravnaj Angležji in Američani s Srbi, katere dom- proglašajo za svoje »zaveznike«. Zato čudno, da je srbski ministrski predsednik general Milan Nedić izdal oklice, v kate- rem je prikazal vso hlinjenost Angležev, ki ne izbirajo vojaških objektov, temveč uničujejo na slepo vse, kar jim pride pod izstrelek.

Na podoben način so teroristični letalci divjali tudi nad drugimi jugovzhodnimi mesti, predvsem nad Sofijo in Budimpe- što. Kljub temu niso zlomili morale prebi- valstva niti na Madžarskem, niti v Bolga- riji. Nasprotno, v Bolgariji se je zaupa- no prebivalstva v pravično borbo še po- večalo, o čemer priča krilatice, ki gre dan- es v Bolgariji od ust do ust. Ta krilatice se glasi: »Rajši brez doma, kakor brez domovine«.

Dušan Serbec in družbeni ravnatelj Egon Srebršč.

— Splošna maloželezniška družba d. d. v Ljubljani bo imela 22. t. m. ob 16 v pro- storih mestnega županstva redno glavno skupščino.

— Latnica na tovarnih listih v Nemčiji. Nemški listi ponovno opozarjajo vse intere- sente, da se sune na tovarnih listih in list- kih, ki se lepijo na vagonce, uporabljati za pisavo samo latnico. To velja zlasti za po- šiljke, naslovljene v zasedena ozemlja in v inozemstvo. V bodoče bodo železnice v Nem- čiji zavračale tovarne liste, ki niso po pred- pisih izpisani v latnici.

— Gospodarske vesti iz Hrvaške. Med Nemčijo in Hrvaško je bil sklenjen dodat- ni sporazum k pogodbi o malem obmejnem prometu, ki je že stopil v veljavo. V tem sporazumu so predvidene olajšave za pro- met hrvaških industrijskih podjetij, ležečih ob meji, zlasti v pogledu oskrbe s premo- gom in ostalim gorivom iz področja onstran meje. — Izkaz Hrvaške državne banke za 15. april zaznamuje povečanje obkoka ban- kovec na 57.1 milijarde kun nasproti 53.6 milijarde kun po izkazu 15. marca.

— Vojno gospodarstvo v Ameriki. Iz Washingtona poročajo, da so v Zedinjenih državah nastopile težave pri nakupu žita za vojaške svrhe. Zato je bila za 125 okra-jev srednjega zapada izrečena s takojšnjo veljavnostjo prepoved zasebne prodaje žita. V teh okrajih se sme žito prodajati samo nakupovalcem države, ki mora nujno na- kupiti 80 milijonov bušnjev žita. — Pro- daja žvečilnega gumija je že nekaj časa v Zedinjenih državah racionirana. Sedaj po- ročajo iz New Yorka, da je največja severno-ameriška tvornica žvečilnega gumija »Wrigley« s 1. majem prenehala izdelovati žvečilni gumi.

— Ameriški kapital v inozemstvu. Kako daleč sega vpliv ameriškega kapitala v vseh delih sveta, nam nazorno kaže naj- novjša statistika, ki jo je izdal zakladni urad Zedinjenih držav o inozemskih in- vesticijah. Po tej statistiki znaša celotna vrednost investicij severnoameriškega ka- pitala v inozemstvu 3.3 milijarde funtov, to je okrog 40 milijard mark. Preko 10% teh investicij, to je 356 milijonov funtov, odpade na britski imperij, kar kaže vedno večji vpliv ameriškega kapitala v gos- podarstem ustroju britskega imperija.

Dve posojili za zaveznike v Iraku

Antakya, 3. maja. Iraška vlada je skle- nila razpisati dve posojili in sicer eno v znesku dveh milijonov dinarjev s trime- sečnim odpovednim rokom in 3 odstotnim obrestovanjem, drugo pa v znesku milijona dinarjev za dobo 20 let in obrestovanjem po 4 odstotke. Posojili bodo uporabili za financiranje gradenj v Iraku, namreč za zgradbe, ki so vojaško važne za zaveznike in za katere je potrebno iztisniti denar iz iraškega gospodarstva.

Pariz, 3. maja. V Parizu živeči Iranci so proslavili 2. maj kot dan, na katerega je Irak pred 3 leti zagrabil za orožje proti angleškemu imperijalizmu. 2. maj l. 1941, je izjavil v svojem nagovoru polkovnik Kaukdi kot zastopnik iraškega min. pre- sednika Rašid Alija, je postal narodni praznik iraškega naroda, ki je tega dne prečel svojo borbo za čast proti angleško- mu despotizmu. Prvič v zgodovini Iraka je užival kak naradni pokret podpore vla- de in je hkrati podprl Sirijo in Palestino v njunem boju za neodvisnost. To je bil zločin v očeh Anglije, proti kateremu je bilo potrebno nastopiti z orožjem. Odgo- vor Iraka pa je bil: Irak je arabski, Irak bo arabsko živel in arabsko umrl. Po eno- mesečnem boju, v katerem je iraški narod podpirala Nemčija, so elementi, ki jih la- hko nazivamo zgolj sužnje, sprejeli pre- mirje, narodni možje pa so vendar nade- lajevali boj, ki so ga pozneje morali pre- nehati.

Od- lój je postal Irak izkoriščevalni objekt Angloameričanov in židov, ki so tamkaj zgradili vojaška oporišča in se po- lastili vseh petrolejskih vrelcev. Vsa ta zla dela, ki jih lahko imenujemo le »pekien- ska«, pa ne bodo Angloameričanom pri- nesla zmage, kajti Irak veruje v nemško zmago, ki pomeni tudi za arabske narode svobodo in upanje.

Angloameriško barbarstvo

Zagreb, 4. maja. Anglo-ameriška letala so v zadnjih dneh nad hrvaškem ozemljem po-

Kronika

* Nova republikanska fašistična vojska šteje že 400 tisoč mož. Nemški vojni dopisnik Walter Seiditz poroča listom, da šteje nova republikanska fašistična vojska že 400.000 mož. Del italijanskih bataljonov se že nahaja na nettunskem bojišču, pri Cassinu ter na Egejskih otokih.

* Japonska princesa je rodila hčerko. Članica japonske vladarskega doma princesa Yoriko Mikasa je rodila otroka ženskega spola. Mala princeska je prvorojenka svoje matere.

* Ogromni snežni plazovi na Tirolskem. S tirolskih gora poročajo letos o snežnih plazovih, kakršnih ne pomnijo domačini že več desetletij. Plazovi so razdeljali že nesteto postopij in stanovališča, uničili mnogo drevev in drugih predmetov. Zato velja letos posebno pozornost za smučarje, ki obiskujejo tirolske gore. Primerilo se je že več smrtnih primerov, v katerih je bila vsaka pomoč odveč.

Nekaj pojasnili k igranju tombole

Vsaka tombolska tablica je opremljena s pečatom tombolskega oddelka, v desnem gornjem oglu nosi svojo zaporedno številko. Med besedama: 10 lir je vtisnjena na številka bloka, obenem pa ima tudi del faksimila-podpisa predsednika Zimske pomoči.

Na vsaki tablici je petnajst števil, ki so razvrščene v treh vodoravnih vrstah. Ko homo v soboto 6. maja ob 19.30 objavili po radiu prve številke, potrebne za dvojke, boste pogledali na tablice in če boste imeli v katerikoli vodoravni vrsti dve objavljeni številki, jih boste prečrtali.

Taka tablica bo zadela dvojko, t. j. 5 knjig. Če boste prečrtali eno samo številko, potem boste zasledovali še nadaljnje žrebanje števil, in če boste prečrtali še dve novi, boste zadeli trojko.

Iz Ljubljane

u— Novi grobovi. Za vedno je zapustila svoje gde. Cirila Skerjancova. Pogreb bo v petek ob 15. iz kapele sv. Frančiška na žalah na pokopališču k Sv. Križu. — Umrl je pekovski pomočnik g. Maks Cerjak. K večnemu počitku ga bodo spremenili v petek ob 17. z žal na pokopališču k Sv. Križu. — Rodbini Murko in Pleteršnik je zapustila njih ljubljana Jana. Pokopali so jo včeraj na pokopališču pri Sv. Križu. — Pogreb pokojne trgovke g. Marije Fronner bo v petek ob 16. iz kapele sv. Nikolaja na žalah na pokopališču k Sv. Križu. — Pokojnim naj bo ohranjen blag spomin njihovim svojcem pa izrekamo naše iskreno sožalje.

u— Maša zašušnica za rajnega g. Prezija Vitka bo v soboto 6. t. m. ob 7 v cerkvi sv. Jožefa.

u— Maša zašušnica za pok. Josipom Perkmo, sod. nadodoljatelj v Novem mestu, bo v soboto 6. maja ob 7. uri zjutraj v cerkvi sv. Petra v Ljubljani.

u— Oblaki prahu na Ciri-Metodovi cesti. Prebivalci severnega dela Ljubljane, ki po večkrat na dan prihajajo v mesto in se vračajo od Ciri-Metodovi cesti, so nas naprosili za objavo naslednje prošnje: Malo dežja je bilo letos in nadloga prahu nas je zadela že precej pred pasjimi dnevi. Ker je obenem letošnje leto tudi precej vetrovno, jih dan za dnem — na poti v službo in po opravljenih poslih kakor tudi v domačem stanovanju ali izven njega na vrtovih in dvoriščih — preganjajo oblaki prahu, ki jih se stopnjuje, življenjski promet po tej najpomembnejši žili v severno smer. Zato prosijo od ločene čimtelje, naj bi v okviru danih možnosti tu in tam vzele v misli tudi severno predmestje Ljubljane ter poslali na njegovo glavno zvezno cesto s središčem nekaj preganjalcev zdravju škodljivega prahu.

u— Neugodne tramvajske zveze z Mo. stami so povod za vznemirjanje in upravičeno jezo, ki jo v poslednjem času prizadejno vedno pogostje izražajo na naslov tramvajske uprave. Dejstvo je, da je prav za zvezo z Mostami najslabše preskrbljeno, kar zelo neumno prikazuje vsakdanja gneča v vozovnih zlasti v opoldanskem in

Ne samo stanovanja, temveč tudi stopnišča in hodniki morajo biti zatemnjeni, ker v slučaju alarma ponori štirer ne morete in ne smete niti za tenecek osvetlitvi stopnišča. Kako neredno je hoditi po temnih stopniščih in hodnikih, ste gotovo že tudi sami skusili. Še mnogo bolj pa se to občuti v naglici in nervozi, ko vsakdo hiti, da je čimprej v zaklopišču.

Kultura

Svetozar Banovec

V sredo zvečer je občinstvo napolnilo operno gledališče. Da prisostuje proslavi 25letnice odrskega delovanja opernega pevača S. Banovca, bila je to skromna proslava, kakor pristojna času, ki je velik in usoden in v katerem izginejo kakor v deroci roki osebnostne zadeve in osebnostne misli; bila je samo spomin na tega četrta stoletja, kar Banovec zvesto sodeluje v gledališču svojega rodnega mesta. Slavljenec je nastopil kot Franjo v Foersterjevem »Gorenjskem slavku«. Po koncu prvega dejanja se je ob ploskanju občinstva znova dvignil zastor, na odru so bili zbrani vsi sodelavci predstave v svojih slikovitih nošah in med njimi je slavljenec, skromen in nezahteven, kakršni je po svoji naravi, sprejemal čestitke, šopke in vence. Le kakšna minuta še in zastor se je spet spustil, pet in dvajset let odrskega dela je ostalo zadaj za Banovcem, po prazničen trenutku je nastopila vsakdanost, »komedija se je začela znova«.

Svetozar Banovec pripada tisti generaciji naših igralcev in pevcev, ki niso šli v svojemu razvoju in umetniškem odkrivanju skozi znanstvene modele raznih pevskogojnih sistemov, s katerimi se dandanes ponajveč debutantov, marveč so stopili na oder s svojimi prirojenimi sposobnostmi in z zdravjo ambicijo, ki jih je gnala od uspeha do uspeha. Dozorevali so v praksi; prizadevno in vneto delo je bilo tisto, ki jih je brusilo in izpopolnjevalo. S temi sposobnostmi in svežim pevskim vzgonom je dosegel Banovec v prvi dobi svojega razvoja višek. Bil je eden izmed posebno priljubljenih lirskih tenorjev naše opere, ustvaril si je lep repertoar in dosegel nesporne uspehe tudi v tujem svetu, kamor je šel propagirati naše ime in našo kulturo.

večernem času. Ker je tramvajska proga od splošne bolnišnice do Most enotirna, se je tramvajska uprava že sama zavedala težkoč v prometu z Mostami, zato so zjutraj številnim potnikom vselej na razpolago rezervni vozovi iz Most do bolnišnice. To ugodnost pa pogrešamo v opoldanskem in večernem času, zato je na val na vozove takšen, da postaja vožnja v Moste že neznoša. Gg. revzorji pogosto odrede, naj vozovi nadaljujejo vožnjo od splošne bolnišnice do vojaške, s čimer pa Moščanom ni mnogo pomagano, saj morajo pot v Moste nadaljevati peš. Popolnoma se zavedamo težkoč, ki jih ima uprava cestne železnice z neprevidnim porastom promet, vendar prosimo, naj se vožnja v Moste regulira tako, da bo ustrezno potnikom, ki se vožnje na tramvaj poslužujejo zato, da bi prišli do obutvi in časa.

u— Podružnica Šidarskega in vrtnarskega društva v Šiški je prejela manjšo količino semenskega krompirja. Le najpotrebnejši člani naj se zglase danes v petek ob 2. do 4. pri Beliču, Verovškova ulica 56, kjer ga bodo prejeli po 5 kg proti potrdilu o plačani članarini. Krompirja, katerega so člani naročili, še ni. Ko pride, bomo obvestili.

u— Vabilo na občni zbor Tiskovne zdruge, z. z. o. j., ki bo v petek 19. maja t. l. ob 1. uri popoldne v poslovnih prostorih Tiskovne zadruge v Dalmatinovi ulici št. 10. Dnevni red običajen. — Ako skupščina ob navedenem času ne bo sklepala, bo pol ure nato na istem mestu in z istim dnevnim redom druga skupščina, ki bo veljavno sklepala ne glede na število navzočih članov.

u— Kokoška kuga je nevarna bolezen, ki napada kokoši, purane in fazane. Živali se okužijo z izločanjem sluznice, okuženje pa se izvrši z dotikom bolne, odnošeno zdrave živali. Veliko nevarnost predstavlja zategadelj krmiljenje perutnine z jajčnimi lupinami obolelih živali. Kokoška kuga ni nevarna samo živalim, ampak tudi ljudem. Živalim se ob napadu boleznijo pomodri greben, se pred tem nastopi nevarna driska in nazadnje se pojavijo ohromitve. Skoro brez izjeme žival v nekaj dneh pogine. Ker zoper kokoško kugo še nimamo zanesljivega sredstva, je treba zelo paziti na čistočo. Pri bolni živali je treba sežgati kri, glavo, želodec, črevesje in noge, to je najmanj kar moramo napraviti, kurčico pa je treba osušiti s kaporitom ali pa s klorovim apnom. Seveda storimo prav, če vsak sumljiv primer kokoške ku ge tudi naznanimo pristojni oblasti.

u— Zaradi škedenja uradnih prostorov finančna kontrola na Bregu št. 6, I. nadstopje, od 6. do 9. t. m. ne bo uradnovala.

u— Stare kravate napravim popolnoma nove. Popravila sprejemam dnevno do 10. ure na Tržaški cesti 17/II. nadstopje. P. Amon.

Iz Novega mesta

žrebanje knjižne tombole. Vse one, ki so kupili tablice knjižne tombole ZP, opozarjamo, da bodo zvedeli izrebanne številke po radiu Ljubljani, iz dnevnikov in v prostorih podružnice »Jutra« in »Slovenec«. Tam so jim na razpolago vse druge informacije glede knjižne tombole. Knjige bodo dobili igralci, ko nam bodo dostavljene. Kdor je naročen na dnevnike, naj v njih zasleduje objave o knjižni tomboli Zimske pomoči.

Z Gorenjskega

Slovesnost v Radovljici. Hitlerjeva mladina je na dan 1. maja priredila dopoldansko slavo na mestnem trgu v Radovljici, kjer je bil postavljen visok mlaj. Ob tej priliki je priselala tudi z Jesenic skupina Hitlerjeve mladine, kateri je okolišni vođa Rinc govoril o pomenu 1. majnika. Nato so se oglasile pesmi s spremljevanjem godbe.

Strelske vežbe v Radovljici. V nedeljo 7. maja bodo imeli v Radovljici strelske vežbe. Strelci se bodo zbrali ob pol 8. zjutraj pred lokalom SA, ki se nahaja v radovljiškem kinogledališču. Od tam bodo skupno odkorakali na strelšče, kjer bo oddal vsak strelce dva poskusna in 5 pravih strelcev. Strelci, ki pogode 43 predpisanih krogov, bodo pozneje prejeli poseben listino.

Odlikovanje dveh bratov. Z železnim križcem 2. razreda sta bila odlikovana brata višji deseter Valter Adler in štabni deseter Albin Adler. Oba sta sinova celovskega stališčarja Albina Adlerja.

Na bojišču so padli junaške smrti za domovino: 32letni Viktor Schubert iz Celovca; celovški šolski upravitelj Hans Stiefler; nadsetar v nekem planinskem

2 do 4 prazne prostore

ZA PISARNO IN SKLADIŠČE potrebujemo takoj.

Ponudbe na oglasni oddenek »Jutra« pod »CENTER 5«. J-775-1

Pogreb krajevne skupinske vodje Köhlerja. Dne 24. aprila je padel krajevni vodja stranke v žabnici na Gorenjskem Köhler. Narodil se je v Bielefeldu, kjer se je leta 1930. pridružil SA oddelkom, pozneje pa je šel k policiji in nato k SS. Možem. Od meseca marca 1943 dalje se je Köhler udeleževal na Gorenjskem, kjer je bil od 1. julija komisarinski skupinski vodja stranke v žabnici. Köhlerja so pokopali v Kranju in vojaških oblasti, v zadnje slovo pa mu je spregovoril okolišni vodja dr. Pfeleger, ki je položil poleg venca na krsto pokojnika tudi križec za vojaške zasluge 2. razreda z meči.

Smrt v Celovcu. V Celovcu sta umrla 69letni upokojenec Jakob Filibot in 49letni dvor Tomaz Offner.

Simfonični orkester s sodelovanjem šilijanskih godbenikov so priredili minule dni v Celovcu. Kot solist je sodeloval koncertni mojster Schmidtnr, pri dirigentskem pulu pa je bil kapelnik Otto Bld.

Huda nesreča v žabnici. Trije otroci iz žabnice so našli v travi eksplozivni naboj, s katerim so se igrali. Naboj je čez nekaj časa eksplodiral ter vse tri otroke težko poškodoval. 12 letnega Stanislava Rajčija je eksplozija raztrgala na kose, ostala dva otroka pa sta bila ranjena ter so ju oddali v bolnišnico na Golniku.

S štajerskega

Delovanje mariborske ljudske izobraževalnice. Mariborska ljudska izobraževalnica bo priredila v petek predavanje, na katerem nastopi Erik Dolezal z Dunaja, ki bo govoril o zvezdah. Naslednja predavanja v mesecu maju bo v petek 12. maja, ko bo govoril dr. Karel Salberger o nastajanju celinskih držav. V torek 16. maja bo objel mariborske plinarne pod strokovnjaki škim vodstvom. Dne 17. maja se začne tečaj za pletenje. Gospa Marija Kralnzovala bo navajala mladence k pletenju in popravilo nogavice, jopice, telovnikov itd. Zadnje predavanje v mesecu maju bo imel primarij dr. Sandner, ki bo govoril o materinski želji po otrokih.

Slovo namestnika policijskega ravnatelja v Mariboru. Dr. Franc Richter, namestnik policijskega direktorja v Mariboru, je bil po službeni potrebi prestavljen v Ulm pri Donavi. Ko je zapustil službeno mesto v Mariboru, kjer je opravljal svoje posle dve in pol leta, so se poslovili od njega vsi policijski funkcionarji, ravnatelj dr. Walner pa je izpregovoril odhajajočemu za slovo ter poudaril njegove zasluge za čas mariborskega službovanja. Uradništvo policijske direktorije v Mariboru je dr. Richterju poklonilo spominsko sliko, ki prikazuje mesto Maribor.

Obsojeni, ker so se pregrešili proti vojnemu gospodarstvu. 45letni avtobusni podjetnik iz Pilberka na Koroskem Rudolf Kraut, 36letni mariborski trgovec Franc Korman in 29letni mariborski vulkanizer Ernest Cizerl so v jeseni 1942 iztihotapili v inozemstvo več gum za avtomobilske kolese ter večjo množico gumastih cevi, ne da bi bili imeli za to potrebna dovoljenja pristojnih oblasti. Ker so skušali s svojim postopkom doseči za iztihotapljeno blago večje cene, kakor so dovoljene, so vsi trije prišli pred kazensko sodišče v Mariboru, ki je obsodilo: podjetnika Krauta na 3 in pol leta robije ter na 30.000 mark globe, trgovca Korman na 18 mesecev ječe in 100.000 mark globe, Cizerla pa na dve leti ječe in 10.000 mark globe.

Iz Trsta

Preizkus novih alarmnih sirev. V četrtek, morebiti tudi v petek, bo v Trstu od 8.30 do 10.30 preizkusni alarm z novimi sirenami na značilni pritisk. Signali si bodo sledili v presledku petih minut. Zvok teh sirev niti kuje zvoku parniških sirev.

Smrtna kosa. Te dni so umrli v Trstu gostilničar Jožef Terbian, Ivanika Paver, Adela Pavletič, stara 63 let, in Antonija Valon.

Himen. Te dni so se poročili v Trstu trgovca B. Srebrnik in gospodinja Marija Savron, mehanik Gregorij Omer in gospodinja Ema Berzin, električar Galjan Surian in gospodinja Renata Kozovič, pomorski natak Pavel Vlačič in gospodinja

Antonija Sverazo, električar Fabij Brombara in gospodinja Vanda Gabrovič, krojač Jožef Boštjančič in zasebnica Andreja Zuljan, zdravnik dr. Alojz Rigoletti in gospodinja Silvija Segré, uradnik Silvan Tumisti in učiteljica Lejla Sovran, električar Edvard Stacul in nameščenika Vjola Kenda, pomorski natak Salvator Rubino in gospodinja Regina Labinec, slikar Roman Rotman in gospodinja Libera Vižentn, pomorski strojnik Anton Spangero in gospodinja Lidija Zavadal, vrtnar Marij Marušin in gospodinja Roza Godina, vdova Kok, potnik Ivan Murati in modistka Helena Marušič, zasebnik Rihard Grzinčič in gospodinja Silvana Cepin, brivec Edvard Farinelli in gospodinja Marija Simčič.

Nezgoda znanega tržaškega slikarja. Slikar G. Zanin, ki je znan v mednarodnih krogih kot karikaturnist Nino Za, je jahal na konju, ki se je pa nepričakovano vze. mirlil in ga vrge na tla. Slikar si je pri padcu zlomil dve rebri.

Ker se na poziv ni ustavil. V Akvedutu je varnostna patrula pozvala 29letnega peka Jordana Pavlina, naj se ustavi. Pavlin pa se ni odzval pozivu. Patrula je streljala. Pavlin ima rano na desni strani telesa. Prepeljal so ga v tržaško bolnišnico.

Vsak dan nezgode. Na nogi se je poškodovale znani tržaški atlet Micheli. Med letalskim alarmom se je zaletela v zid 32letna Asta Pistor iz ulice Baimonti. Ima poškodbe na desni nogi. — Verjetno pri padcu se je poškodovala po glavi 56letna gospodinja Vanda Boškin iz ulice Umazana hišica št. 7. Neizvestno so jo prepeljali v bolnišnico. Avto je povzročil 64letnega delavca Blaža Štoka, ki ima pškodbe po glavi in levici. Ponesrečeni se je mel delom v nekem obratu v ulici Fontanone 36letni plaskar Gino Gasparini. Njegovo stanje je precej resno. Ponesrečenci se zdravijo v tržaški bolnišnici, kamor se je zatekla tudi 53letna gospodinja Marija Ungaro, ki jo je mož v pljanosti poškodoval po obrazu, vratu in obeh rokah.

Tatovi v trafikah. Ponoči so se splazili vilmolci in tatinski zlikovci v trafiko v ulici Sv. Mihaela št. 2 in odnesli večjo količino cigaret in tobaka v vrednosti 6.000 lir. Tudi v ulici Cavana št. 7, so se vtihtotapili tatovi v trafiko in odnesli večjo količino macedonskih, ljudskih in nacionalnih cigaret ter cigar vseh vrst v skupni vrednosti okoli 15.000 lir. Oblastva pozveduje za tatovi.

Zajeta stežka riba. Tržaška policija je te dni aretala 30letnega Alojza Jeržaja zaradi prekrška policijske ure. Pri zaslišanju se je pokazalo, da je zajela policija precej težko ribo. Alojz Jeržaj je bil namreč v januarju 1940 obsojen pred pristojnim tržaškim sodiščem na 21 let in 3 mesece ječe zaradi umora, izvršenega nad 25letno Rozo Godnik, žeržaj je prestajal svojo zaporno kazen v Anconu. Ob dogodkih po 8. septembru pa se mu je posrečilo pobegeti iz ječe. Jeržaj bi bil po sodbi iz leta 1940 prost šele 1. 1961. Sedaj bo prestajal svojo kazen v tržaških zaporih.

Iz Gorice

Veljavne so samo dvojezične dovolilnice. Oddenek za letalsko zaščito goriske prefektore opozarja prebivalstvo, da so vse dovolilnice za prosto gibanje med alarmom, ki niso dvojezične, neveljavne. Treba jih je nemudoma vrniti.

Razdeljevanje drv. Pokrajinski gospodarski, korporacijski svet sporoča, da je prišel živilski urad goriske občine z razdeljevanjem nakaznic za drva. Obstojajo tri vrste nakaznic: Prva je za eno in dve članske družine; druga (zelene barve) je za družino 3 do 5 oseb; tretja pa je za številne družine od 6 oseb dalje in je opčene barve. Oni potrošniki, ki imajo na razpolago plin in ki imajo zalogo drv nad 5 metriskih stotov, nimajo pravice do nakaznic. To velja tudi za one potrošnike, ki sicer nimajo plina, ki pa razpolagajo z zalogo nad 10 metriskimi stoti. Potrošniki, ki imajo plin in ki imajo zalogo drv do 5 metriskih stotov, prejmejo nakaznico brez treh odrezkov. To velja tudi za potrošnike, ki nimajo plina, ki pa imajo zalogo do 10 metriskih stotov. Zadevna komisijska je za maj določila potrošnikom sledeče količine drv proti odvzemu odrezka A: Na nakaznico malih družin 70 kg, na zeleno nakaznico 100, na opčno pa 130 kg. Potrošniki, ki imajo na razpolago plin, prejmejo na prvo nakaznico 40 kg, na drugo 50, na tretjo 70 kg drv.

V Brdih že zorijo češnje! Po valovitih Brdih že vabijo češnje, ki lepo zorijo. Brjci računajo, da jih bodo prihodnji teden že lahko nesli napredaj na gorški trg.

Pogreb rihemberškega župnika. V viš Sloga na gorškem Korzu, kjer je delj časa bolehal, je umrl v soboto zjutraj rihemberški župnik, častni duhovni svetnik

in zlatomašnik Jožef Strancar, ki si je pridobil številne zasluge za pravno in narodno vzgojo rihemberškega prebivalstva. Doživel je častljivo starost 80 let. V ponedeljek dopoldne je bil pogreb blagega pokojnika, ki so se ga udeležili številni goriški duhovniki in pokojniški spoštovanci ter župljani rihemberške župnije. Žalno cerkveno opravilo je opravil v goriški metropolitni cerkvi mons. Geat. Za tem se je ob številnem spremstvu razvil žalni sprevod na osrednje goriško pokopališče, kjer je bil pokojni župnik Strancar pokopan v grobnico goriške duhovščine.

Umrl je eden najstarejših goriških gasilcev. V goriški bolnišnici je umrl narednik goriških gasilcev v pok. Anton Komel. Bil je med najstarejšimi goriškimi gasilci, znan ne samo v mestu, temveč tudi v okolici.

Beleznica

KOLENDAR:

Petek, 5. maja: Pij V. škof, Irena.

DANAJNJE PRIREDITVE:

Kino Matka: Domovina.
Kino Union: Švedski slavček.
Kino Sloga: Opereta.
Kino Moste: »Akrobat Sch. 6-6-6«.

Javna produkcija oddelka za dejmadelje prof. Šesta na šoli Glasbene Matice ob 18.30 v franciskanski dvorani.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Sušnik, Marjin trg 5. Deu-Klanječek Dia, Gosposvetska cesta 4, Bohinec ded., Cesta 29. oktobra 31.

DRŽAVNO GLEDALIŠČE

DRAMA

Petek, 5. maja: Zaprti.
Sobota, 6. maja, ob 18: Lepa Vida. Red Sobota.

Ivan Čankar: »Lepa Vida«. Igra hrepenjenja v treh dejanjih. Osebe: Lepa Vida — Sarčeva, njena mati — Kraljeva, Poljanec — Jan, Mrva — Debevec, Dioniz — Korosec, Damjan — M. Skrbinišek, Dolinar — Gregorin, Milena — Ukmar-Botarjeva, zdravnik — Cesar, študent — Starič, Režiser: C. Debevec. Scena: A. Gerlovičeva. Kostumi: Dagmar Kačarjeva. Prihodnja predmeta v Drami bo Karel Schönherrova igra o življenju, v treh dejanjih, »Zemlja«. Osebe: Stari Kremen — M. Skrbinišek, Janez, njegov sin — P. Kovič, Reza, gospodinja pri Kremenovih — P. Juvanova, Katra, dekla pri Kremenovih — Kraljeva veliki hlapec — Gorinšek, srednji hlapec — Drenovec, konjski hlapec — Bratina, hlapec — Starič, svetarnica — Rakarjeva, ledeničar — Lipah, zdravnik — Košuta, mizar — Blež, grobar — Plut. Režiser: M. Skrbinišek.

OPERA

Petek, 5. maja: Zaprti.
Sobota, 6. maja, ob 18: Don Juan. Red B.

W. A. Mozart: »Don Juan«. Opera v dveh dejanjih (9 slikah). Libreto: Lorenzo da Ponte. Osebe: Don Juan — Popov, Leporello — Betetto k. g., Donna Ana — Heybalova, Komtur — Lupša, Donna Elvira — Mlejnikova, don Octavio — Lipušek, Zerlina — Patikova, Masetto — Dolničar. Dirigent: A. Neffat. Režiser in koreograf: inž. P. Golovin. Kostumi: J. Vilfanova.

Oddajniška skupina Jadransko Primorje RADIO LJUBLJANA

PETEK, 5. MAJA

7.00—7.10: Poročila v nemščini. 7.10—9.00: Jutranji pozdrav; vmes od 7.30—7.40 poročila v slovenščini. 9.00—9.10: Poročila v nemščini. 9.10—9.20: Koračnica, napoved sporeda (nem. in slov.). koračnica. 12.00—12.30: Opoldanski koncert. 12.30—12.45: Poročila v nemščini in slovenščini. 12.45—14.00: Koncert Malega orkestra, vodi A. Dermal, 14.00—14.10: Poročila v nemščini. 14.10—15.00: Vsakemu nekaj. 17.00—17.15: Poročila v nemščini in slovenščini. 17.15—17.30: Glasbena medigra. 17.30—18.00: Kmečki trio. 18.45—19.00: Iz našega lepsovskega? Tomažič Jože bere iz svojega »Legend«. 19.00—19.30: Koncert Komornega zbora. 19.30—19.45: Poročila v slovenščini, napoved sporeda. 19.45—20.00: Glasbena medigra. 20.00—20.15: Poročila v nemščini. 20.15—21.00: Glasba velikih mojstrov. 21.00 do 22.00: Močje so že ljubezni vredni. 22.00 do 22.10: Poročila v nemščini. 22.10—23.00: Glasba za lahko noč.

zodni dogodki pa so realistično — deskriptivni in zahtevajo zato močan dar opazovanja in plastičnosti pripovedovanja, za kar je pisatelj sposoben. Posebno močni so opisi svatbe in nekaterih pogovorov med kmeti.

Kakor je v glavnem dejanju opisovanje junakovega duševnega življenja pomanjkljivo ponekod tudi grobo, je rasprostrto življenje otroka prikazano z nekaterimi izrečnimi otenki, kar kaže na pisateljevo dar, ki bi ga moral uporabiti tudi v glavnem dejanju.

V svoji osnovi je delo zgrajeno na določenem problemu, ki pa ni dovolj močno izražen. Problem zahteva psihološko obravnavanje, ki pa je dejansko le zunanje tehnično. Zato je tudi zgradba neenakomerna, kvantitativno podprta na pravih mestih kvalitativno na epizodnih. Dejanje v osnovi ni zgrajeno organsko na kmečkem življenju, ker mu manjka zavest dolžnosti. Zaradi te pomanjkljivosti manjka tudi junaku dramatika, saj ne nastopa protisila. Dobro je predstavljen otrok, Fabula sama še realistična z nekaterimi romantičnimi primesmi v osnovi.

Zapiski

Dva prevoda iz spisov Jana Vrbe. V zadnjem času smo dobili dva prevoda iz spisov plodovitosti in priljubljenega pisatelja Jana Vrbe, »Slovenčeva knjižnica« je izdala povest »Stari in mladi«, »Naša knjiga« (Ljudska knjigarna) pa je pravkar objavila obsežni hodiški roman »Božji mlinci«. Obe knjigi je prevedel dr. Fran Bradac, naš najbolj znani prevajalec iz češčine. Za sedaj samo registriramo oba prevoda, ki predstavljata slovenskemu bralcu originalnega, korenito kmečkega in v najboljšem smislu besede ljudskega češkega pisatelja, ob prvi priliki pa približno o Janu Vrbi in njegovem delu izčrpnjeje poročilo.

Vse to so zdaj samo spomini; mladi rod, ki se navdušuje za gledališča, ima pred očmi drugačnega Banovca: onega »z buffo-partij, ki se jih je oprjel z enako resnostjo kakor vsega, v čemer vidi svojo dolžnost in svojo določeno mesto v slovenskem opnem svetu. V sredo zvečer je nastopil zopet kot lirski tenor, kakršni je bil v najpomembnejši dobi svojega razvoja; pel je vlogo Franja čustveno in zanosno. Zlasti njegove višine so zopet zabelele, čeprav ne več z nekdanjim bleškom, zakaj glas je izgubil prvotno svežost, vendar je ostala njegova še vedno učinkovita, polna spetna moč, ostala je dobra, priključna igra in tako je predstava, v kateri je stal Banovec v ospredu pozornosti, lepo uveljavila in potrdila to, kar je slavljenca ustvarilo med znane slovenske operne pevce. Naj bi mu bile simpatije, ki jih je bil deležen na tej slavnosti predstavi, bodrilo pri nadaljnjem delu, ki ga bo zadržno izvrševal s tako vestnostjo kakor doslej.

V ostalem je bila predstava na višini prejšnjih; namesto pričakovanega nastopa gde. Poljanarje v vlogi Minke pa je pela glavno žensko vlogo g. Vidaličeva.

Plestenjakov »Herodeš«

(Povest. Ljubljana 1944, 196 str., izdala »Slovenčeva knjižnica«)

Jan Plestenjak nam je že znan kot pisatelj ljudskih povesti večernega tipa. Doslej je že v raznih založbah izdal več svojih del: »Bajtarje« 1937 v Mohorjevi knjižnici, »Lovača 1938 istotam, »Potrebujez« 1938 v samozaložbi. Nato je izdal pri Mohorjevi družbi še »Minarja Bogataja«. V vseh svojih delih nastopa kot izrazit ljudski pisatelj — po osnovi in obliki.

Tudi v tej povesti se ni izneveril svojemu slovenskemu svetu, kakor v vseh prejšnjih

SPORT

Med igrami z okroglim usnjem

Nikoli ni popolna kronika nogometnih dogodkov po svetu, in če kdo, si bodo gotovo nogometaši zaslužili največ priznanja, da v tej vojni sport ni utrpel takih pretresljajev kakor pred 25 leti.

V borbah za državna prvenstva po raznih evropskih državah, je bilo zadnje nedeljo nekaj presenečenj. Tudi močna moštva kakor so Torino, SK Bratislava ali Veliki Varadin so tokrat razočarala, toda kljub izgubam točk vsaj zaenkrat še niso v nevarnosti, da bi morali odstopiti s svojih vodilnih položajev.

Madžarska. V Budimpešti sta se sestala Csepel in bivši državni prvak Ferencvaros. Csepel je premagal svojega nekdanjega tak slavnega nasprotnika z 2:1. V srečanju med vodilnim Velikim Varadinom in drugoplasiranim moštvom iz Kološvarja je zmagalo slednje z 2:1. Na tablici vodi še zmerom moštvo iz Velikega Varadina z 41 točkami pred Kološvarom, ki ima 32 točk. Popularni Ferencvaros ima letos samo 29 točk.

Italija. Lanski nogometni prvak in pokalni zmagovalca Torino je gostoval v nedeljo v Genovi in se moral v dvoboju z Genovo zadovoljiti samo z neodločenim izidom 4:4. Tudi slavna enajstletica Ambrosiane iz Milana je dosegla v tekmi s Pro Patrio le skromni remis 0:0. Kljub temu izidoma sta obe moštvi še krepko zasidrani na prvih mestih, ki ju ima nihče ne bo mogel odvzeti.

Portugalska. Na Portugalskem se nadaljuje tekme za nogometni pokal. Lanski prvak Benfica iz Lizbone je premagal Belenenses z 2:1. Estoril se je sestel s Portom in ga izločil s 2:2. — Academia je dobila tekmo z Victorijo s 3:1.

Francija. Tekme za naslov francoskega nogometnega prvaka so prinesle pričakovane rezultate. Remis je premagal Montpellier s 3:2. Lyon pa Nizzo s 3:0. Clermont je spravi na kolena Pariz I s 3:1.

medtem ko se je tekma med Lensom in Nancyjem — končala remis in brez gola (0:0).

Nizozemska. Moštvo Wolewijckersa iz Amsterdam, je s 5:1 premagalo dosedanje vodilno moštvo Voe den Haag.

Slovaška. V prvenstvu je moštvo SK Bratislava doživelo poraz s 0:3 v tekmi proti Simonivani. Vsekar je res, da je igrala samo II. garnitura Bratislave.

Izmed ostalih najnovejših nogometnih dogodkov, ki bodo tudi zanimali naše bralce, pa jih še nismo utegnili zabeležiti, navajamo na tem mestu še naslednje:

V prvenstvenem tekmovalnem donavskopolskega okrožja so bile v nedeljo odigrane naslednje tri tekme: Wacker—Markersdorf 4:3, FAC—Wiener SC 2:1 in FC Wien—Austria 4:3.

Bivši nemški prvak Schalke 04 je isti dan gostoval v Gornji Šleziji in nastopil tamkajši proti rudarskemu moštvu iz Bismarckhütte. Mojštri so zmagali visoko z 8:1. Gledalcev je bilo nič manj kakor 50.000.

V štajerskem prvenstvenem tekmovalnem so v nedeljo mariborski železničarji nastopili v Gradcu proti domači enajstletici Grazer SC in zmagali zelo visoko z 8:0.

V Trbovlju je prišlo gostovav dunajsko prvorazredno moštvo Helfort in je moralo po živahni igri prepustiti zmago domačim z 2:5. Med domačimi igralci so se najbolj uveljavili Eltrin, Florjančič, Kos in Šuštar.

Druga dunajska enajstletica (Landstrasser AC) je gostovala v Mariboru ter nastopila proti domačemu Rapidu, ki pa ni bil dovolj razpločen, da bi bil preprečil zmago gostov z 2:0.

Vežna vrata stanovanjskih hiš morajo biti prvih 10 minut po alarmu, bodisi podnevi, bodisi ponoči, odprta. Nato se lahko zaoro in zaklenejo.

Razprava proti dr. Hafnerju pred apelacijo

Sodba okrožnega sodišča je bila razveljavljena in bo razpisana nova razprava

Ljubljana, 4. maja.

Dan po obietnici poskusa zastupitve Milana Hafnerja se je včeraj začela pred apelacijskim sodiščem revizijska in prizivna razprava proti njegovemu bratu zdravniku dr. Janku Hafnerju, ki je bil sredi januarja pred okrožnim sodiščem spoznan za krivega, da je pred 2. majem 1943 sprejel ponudbo pokojne prof. Nuše Tavzesove, da zastupi in spravi s sveta Milana Hafnerja in je izvršil pritril. Poskus usreditve pa se je izvršil z nesplošnim sreditvom in je zato dejanje ostalo samo pri poskusu.

Podrobnosti te afere so našim čitateljem nedvomno še v spominu. Zato jih ne bomo ponavljali. Tridnevna razprava pred kazenskim senatom okrožnega sodišča se je razvijala vedno pred nabito polno dvorano. Dr. Janko Hafner je bil obsojen na 3 leta, 15 dni ročnice in 600 lir denarne kazni. V to kazni je bila vključena tudi kazni za žalitev preiskovalnega sodnika. Sodni izrek ni zadovoljil ne obtoženca in ne državnega tožilca. Obtoženec je sicer sprejel kazni zaradi žalitve preiskovalnega sodnika, prijavi pa je revizijo in priziv glede obsojence za poskus zastupitve. Državni tožilec je tudi prijavil revizijo in priziv. Tako je zaključeno besedo imelo apelacijsko sodišče, ki je po pregledu obdelane spisa razpisalo javno razpravo v sredo 3. maja v razpravni dvorani št. 112 v poslopi okrožnega sodišča.

Apelacijskemu senatu petrice je predložil k. s. dr. Lavoslav Mastnak. Kot sodnik so sodelovali k. s. dr. Milko Kranjc, k. s. dr. Leopold Vičar, a. s. Vinko Strasser in a. s. dr. Vlado Rupnik, ki je bil ob enem poročevalec. Državno tožilstvo je zastopal namestnik višjega državnega tožilca dr. Stuhec, obtoženčeve interese pa je zastopal odvetnik dr. Peršin. Razprava se je začela ob 8.30 in je trajala do 13.10. Popoldne se je nadaljevala ob 13.30, ob 17. pa je predsednik senata naznanil, da bo sodba izrečena v četrtek ob 12.

Skoro vso dopoldensko razpravo je zavzelo obširno in podrobno poročilo a. s. dr. Rupnika, ki je opisal najprej potek dogodkov od 2. maja 1943 naprej, ko je prof. Nuša Tavzesova v hiši lekarnarja Trnkoczya ponudila Milanu Hafnerju zastupitve, obljubil, da zastupi in spravi s sveta Milana Hafnerja in je izvršil pritril. Obširno se je potem ustavilo na izpovedih raznih prič, zdravnikov in izvedencev, analiziral razna nesprotja in nesoglasja. Končno se je kratko bavil z izrečeno sodbo in povedal, iz kakšnih razlogov sta prijavila revizijo in priziv državni tožilec in branilec. Državni tožilec ni bil zadovoljen, ker dr. Hafner ni bil obsojen kot sodelavec, ker je sodba trdila, da se je poskus izvršil z nesplošnim sreditvom in ker ni

bil spoznan za krivega, da je dejanje izvršil po zlem preudarku. Samostojno se je državni tožilec prizaval zaradi premike kazni. Obramba je zahtevala popolno oprostitve, češ da krivda dr. Hafnerja ni dokazana. Obenem pa je bila nezadovoljna tudi s kaznijo, češ da je previsoka.

Opoldne je dobil besedo branilec dr. Peršin, ki je v enournem govoru obširno utemeljeval svojo revizijo in plediral za obtoženčovo oprostitve. Popoldne je govoril namestnik višjega državnega tožilca dr. Stuhec, ki je najprej izpodbijal obtoženčovo revizijo, nato pa utemeljeval revizijo in priziv državnega tožilca. Odlična pravniška izvajanja dr. Stuhca so se strnila v zaključni predlog, naj senat ugodno revizijo dr. tožilca, sodbo razveljavi in izreče, da je dr. Hafner kriv kot sodelavec in ga kaznuje s kaznijo, predlagano na prvi stopnji. Kratko je na izvajanja dr. Stuhca replical se dr. Peršin, nakar je bila razprava po posvetovanju senata zaključena.

Danes ob 12. uri je predsednik senata dr. Lavoslav Mastnak razglasil, da je apelacijsko sodišče kot kaznijska stopnja razsodilo v zadevi reviziji sodbe v procesu proti dr. Janku Hafnerju tako, da je obema revizijama ugodilo, sodbo razveljavilo in se zadeva vrne prvi stopnji in ponovno razpravljanje. Kar se tiče obtoženčeve revizije, je ugotovil, da so dejanska podane formalne kršitve zakona. Treba bo zaslišati izvedence o učinkovanju strupa, izvedence iz slešičarske stroke o možnosti prepranjanja takega zastupljenega bonbona, potrebno je tudi ponovno zaslišanje obeh izvedencev prof. dr. Lušičkega in primarija dr. Matka glede nasprotij v izvedenskih mnenjih, nadalje je potrebno ustno zaslišati inž. Lindnerja in dr. Bonaca glede kemične preiskave bonbonov in tudi zdravnikov internega oddelka ljubljanske bolnice. Apelacijski senat ugotavlja, da prva sodba ni ocenila vseh dokazov. Tako se ni izjavila glede Iglčeve, kateri verziji njene izpovedi verjame. Ni tudi ocenila duševnega razpoloženja pokojne prof. Nuše Tavzesove.

Glede revizije državnega tožilca so apelacijski sodniki mnenja, da pri danem dejanskem stanju nikakor ne more iti za sodelavstvo, ker je zanj potreben skupen naplek in skupna udeležba pri vseh dejanjih. Ina pa prav revizija državnega tožilca, ker se pritožuje proti izreku, da je bilo zastupljenje poskušeno z nesplošnim sreditvom. Če se ugotovi, da je bil bonbon zastupljen, je to dovolj. Sredstvo ni bilo nesplošno, če je bila količina premajhna.

A. E. Weirauch:

VELIKI GOSLAC

Roman

»Moje življenje mima z nikomer ne skupnega. Hladno in rezko so zavzele te besede.

Inge je morala s težavo pogoltniti stih, prede je spravila iz sebe: »To je pač zelo žalostno... za vas...«

»Zalostno? Kar gre. Jaz sem vsega sveta, in ves svet je moj. Za umetnika je to morda edina pravilna pot.«

»Torej ste umetnik?«

»Oh, nikar ne govorite, saj veste!«

»Milica sem si... ko sem videla cvetlice tamle notri!«

»Prej ne? To ste mi zagotovo stvarca... Ali ne marate jesti? Kaj vam snem dejati na krožnik?«

Dokaj čudno je, če človek v takem položaju začuti glad. Toda sprito postalo se je Inge zavzela, da že dolgo ni bila nič zaužila. Dobro se ji je godilo, nesoznamno dobro, z Mariom je sedela za isto mizo, povsem tako, kakor je bilo v najlepših urah njene življenja, takisto domače, takisto mило, prav nikakega vzroka ni bilo, da si ne bi privoščila.

Toda iz tega, da je postala ob jedi in pitju živahnejša in se je s prekrasnim občutkom sproščanja začela smejati in kram-

ljati, je sklepal Mario očitno povsem druge reči. Z začudenim in dobronamernim pogledom je gledal, kako je praznila pialice; nekaj časa je zamisljeno sesal cigareto, nato pa, sredi svojih misli, mahoma rekel, kakor da se je odločil: »Čujte, dete...! Sami veste, da ste storili zelo nenavadno korak. Ne morem si kaj, a zdi se mi... z vašo naravo se nekako ne ujema, da bi takole... ponujali svoje spremstvo...«

»Ne, je Inge tiho pritrtila in sramočena pobesela glavo. »Ne ujemam se, prav imate...«

Vstal je, stopil k oknu, se jel brez potrebe ukvarjati z vrvice pri zastoru in rekel, s hrbtom obrnjen proti nji: »Ko bi me bila poznala — nu prav, to bi bilo razlaga, ženja in deklet, ki jim navdušenje za umetnost, zanesenost in strast rada zraste preko glave, se konec koncev ne manjka. S tega vidika ne bi bila prva v mojem življenju... a tako...«

Vrnil se je k nji, ona pa je polna pričakovanja vstala ter mu nekam plašno pogledala naproti.

Položil ji je roko okrog ramen in jo počasi peljal nekajkrat po sobi sem ter tja.

»Lahko mi poveš vso resnico... nič se ne boj, ji je prijazno prigovarjal. »Vsi utegnemo priti kdaj v stisko, ki nas prisili k takim korakom — a jaz nisem nečloveški in ne bi hotel izkoristiti tvojega položaja — povej mi po pravici, zakaj si to storila? Ali nemara... iz zadrege?«

MALI OGLASI

Kdor išče službo plača za vsako besedo L. 30, za drž. in prov. takso — 60, za izdajo naslova ali števila L. 2.— Najmanjši iznos za to oglasje je L. 7.— Za ženske in dopisovanja je plačati za vsako besedo L. 1.—, za vse druge oglasje L. — 60 za besedo, za drž. in prov. takso — 60, za izdajo naslova ali števila L. 3.— Najmanjši iznos za to oglasje je L. 10.—

PETEK — to je pravi čas

za nedeljski tvoj oglas!

Sebi, leji, prihraniš jezo,

vsi ubraniš truda pezo:

nam oglaš, v PETEK dani,

so v NEDELJO v »Jutru« zbrani.

Službe išče

POSTREZNICA

Išče zaposlitev za popoldan.

Išče ure. Ponudbe na og.

odd. Jutra pod »Mlada«.

10620-1

Vajenca

VAJENKA

za tapetnistvo sprejme takoj

Egon Zakrajšek, Miklošičeva 34.

10614-4

Službo dobi

DOBROGA TAPETNIKA

Sprejme takoj tapetnistvo

Zakrajšek, Miklošičeva 34.

10614-4

TRG. POMOČNICA

mlaša, s specifično prak-

so, dobi takoj službo.

Ponudbe na og. odd. Jutra

pod »Sposobne«.

10639-1a

ZA TAKOJŠN NASTOP

se išče dober izvedenec

čevljar, specializiran v izdelavi

moških škornjev. Oglašiti se

je pri Organizaciji Todi, Poljanska c. 8.

10622-1a

POSTREZNICA

moštvo, za dopoldanske ure,

rečim. Plača 400 lir. Zglašiti se

je od 9. do 10. ure.

Naslov v og. odd. Jutra.

10662-1a

LJUBITELJICO OTROK

pošteno, sprejemljivo k otro-

kom. Naslov v og. odd. Jutra.

10659-1a

Prodaj

ZNAMKE

kompletne zbirke ali posamezne

partije, tudi preko moške, razen pokrajinskih.

kupim. Ponudbe na og. odd. Jutra

pod »Znamke«.

10054-6

PEGE IN LISAJ

Vam zanesljivo odstrani

Alba krenja, Drogerija

Kanc, Zidovska ulica 1.

10413-6

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

KINO MATICA Telefon 22-41

Velika umetnica Sarah Leander ter

nenadkrliivi Heinrich George v filmu

čustvene, dramatične vsebine

DOMOVINA

Pesmi in arije iz oper »Orfej in Evri-

dika« ter Bachov »Pasijone«

Predstave dnevno ob 16. in 19. uri.

KINO SLOGA Telefon 27-30

Eden od najboljših dražestnih muzi-

kah filmov, kar jih je mogla ustvari-

ti filmska umetnost, je pač film

valčevke opojnosti in v Willy Forstovi

OPERETI

Willy Forst je kot režiser z neko

očarujočo muzikalnostjo in minucioz-

no intenzivnostjo osvojil za film, ki je

žel in zanje povsod največje uspehe.

— Sodelujejo odlični umetniki: Maria

Hoist, Dora Konar, Paul Hörbiger,

Leo Slezak, Dunajski filharmonija in

Zbor dunajske državne opere

Predstave ob 16. in 19. uri.

KINO UNION Telefon 22-21

Na splošno zahtevo še danes

Odlična pevka ostane pri svoji umet-

nosti, da more osrečevati vse ljudi, in

žrtuje svoje lastno ljubezen, ki bi

osrečila samo enega človeka. To je na

kratko smisel prvovrstnega filma

ŠVEDSKI SLAVČEK

V glavnih vlogah: Ilse Werner, Karl

Ludwig Diehl in Joachim Gottschalk.

Predstave ob 16. in 19.15 uri.

Pokrajinske ZNAMKE

serij frankovnih, por-

tovnih in zrakoplovnih, po-

godni ceni, prodam. Po-

nužbe na og. odd. Jutra

pod »Znamke«.

10679-6

PODGAJE

miš in voluharje pokonča

Ing. Prežihovec »MIKRO-

TANE«-pasta. Za pripravo

občutljive količine je prinesl

5 kg (lahko delno po delu)

in) masti. Inž. Prežih,

Wolfova ulica 3. 10666-6

PRODAM:

1 par dobro obranjenih mo-

ških semiš čevljev št. 42,

za ozko nogo, in 42 in

balonske vrle. Odelo od

11. do 16. ure. Naslov v

og. odd. Jutra. 10665-6

BLAGO

črno in sivo črtnato ter

sporno za moško obleko,

prodam. Naslov v og. odd.

Jutra. 10661-6

PRODAM:

temomodni in črn damski

kostum, fantovsko obleko,

plinski pribor in umetniko

plinski pribor in umetniko

plinski pribor in umetniko

plinski pribor in umetniko

plinski pribor in umetniko

plinski pribor in umetniko

plinski pribor in umetniko

plinski pribor in umetniko

plinski pribor in umetniko

plinski pribor in umetniko

plinski pribor in umetniko

plinski pribor in umetniko

plinski pribor in umetniko

plinski pribor in umetniko

plinski pribor in umetniko

plinski pribor in umetniko

plinski pribor in umetniko

plinski pribor in umetniko

plinski pribor in umetniko

plinski pribor in umetniko

plinski pribor in umetniko